

Seimo pirmininkas reikalauja šmeižikiško straipsnio tyrimo

Vilnius, spalio 28 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis prašo generalinį prokurorą Kazį Pėdnyčią ištirti dienraščio „Lietuvos rytas“ antradienį cituojamus dokumentus, iš kurių galima suprasti, kad parlamento vadovas, esą, buvęs KGB skundiku.

„Seimo pirmininkas nesupranta, kodėl seniai nurimus rinkiminės kampanijos aištrams, toliau kartojami bei eskaluojami tokie nedori šmeižtai, jokiais įrodymais nepagrįsti kaltinimai“, rašoma jo atstovės spaudai pareiškime.

Laikraštis citavo kai kuriuos dokumentus iš KGB archyvų, pokalbius su V. Landsbergiu ir buvusiu jo bendraklasiu dabartiniu socialdemokratu vadovu Aloyzu Sakala.

Iš rašinio galima suprasti, kad dabartinis Seimo pirmininkas prisidėjo išsiunčiant i tremtį tuometinį savo artimą bičiulį A. Sakalą.

Tai, esą, patvirtina ir laikraščio cituojamas KGB pareigūno Nachmano Dušanskio surašytas dokumentas, kad A. Sakalą dėl antisovietinės veiklos skundė klasės draugas „V.L.“.

A. Sakalas „Lietuvos rytui“ teigė, kad tokius inicialus iš klasiokų turėjo vienintelis dabartinis parlamento vadovas. Generalinėje prokuratūroje BNS informavo dar negavę Seimo pirmininko laiško.

V. Landsbergio prašymo ištirti A. Sakalą „išpuolius ir dalyvavimą šmeižimo pastangoje“ dar negavo ir Seimo etikos ir procedūrų komisija.

Ignalinos elektrinė — Lietuvos kliūtis kelyje į ES

Vilnius, spalio 28 d. (BNS) — Jei Lietuva ši gruodį nebus pakviesta derėtis dėl stojimo į Europos Sąjungą, tai tik dėl Ignalinos atominės elektrinės (IAE), pareiškė užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas.

Įvertinimo ir formalus pakvietimo derėtis Lietuva ir kitos kandidatės laukia per ES viršūnių susitikimą Vienoje gruodžio viduryje.

Ministras tiesioginėje laidoje „Spaudos klubas“, kurią antradienio vakarą rodė valstybinė televizija, sakė nerimaujantis, kad Lietuva šių metų pabaigoje Europos Komisijos ataskaitoje gali būti įvertinta prasčiau nei Latvija ar net atidėtas jos pakvietimas derėtis dėl narystės, nes Lietuva nėra konkrečia data išpareigojusi anksti uždaryti Ignalinos jėgainę.

A. Saudargo pareiškimas yra pirmas toks tiesmukas ir kategoriškas IAE itakos Lietuvos integracijai į ES politinis įvertinimas tiek Vilniuje, tiek ir Briuselyje.

BNS paklaustas, kas paskatino tokį pareiškimą, ministras atsakė kad „vadinasi, atėjo laikas“. Tačiau jis nenurodė konkrečių Europos Komisijos nutarimų arba pareigūnų pasisakymų, kurie leistų IAE uždarymą įvertinti kaip privalomą sąlygą pradėti narystės derybas.

BNS žiniomis, pastaruoju metu vyksta intensyvūs Lietuvos vyriausybės ir Europos Komisijos atstovų pakalbiai dėl IAE uždarymo laiko, sąlygų ir kompensacijų Lietuvai, netekus pagrindinio palyginti pigios elektros energijos gamintojo.

Elektrinė iki šiol nebuvo oficialiai įvardinta kaip kliūtis narystei ES, ir Lietuva niekam nėra oficialiai išpareigojusi jos uždaryti. Tačiau Europos Komisija įvairiomis progomis yra užsiminusi, kad IAE reaktorių sustabdymas teigiamai atsilieptų Lietuvos pasirošimo derėtis dėl narystės ES įvertinimui.

Tuo tarpu Lietuvos specialistai mano, kad IAE, kuri pagamina daugiau nei 80 proc. Lietuvos elektros energijos, yra pakankamai saugi, per pastaruosius kelerius metus įdiegus modernių patobulinimų.

Ignalinos reaktoriai dabar

laikomi saugiausiais iš visų veikiančių sovietų gamybos RBMK tipo reaktorių.

Uždarius IAE, elektrą pabrangtų trigubai

Ignalinos atominės elektrinės uždarymas reikštų trigubą elektros energijos pabrangimą Lietuvos gyventojams, jei valstybė viena pati turėtų už tai mokėti, pareiškė Seimo vicepirmininkas Andrius Kubilius, trečiadienį kalbėjęs Seime vykstancioje tarptautinėje konferencijoje IAE saugos klausimais.

A. Kubilius citavo šį rudenį paskelbtas švedų žinovų išvadas, kad priešlaikinis IAE uždarymas Lietuvai atsietų iki 17 milijardų litų. Jei Lietuva pačiai tektų kompensuoti uždarymo nuostolius, mokėstų už elektros energiją vartotojams tektų kelti trigubai, sakė A. Kubilius.

Lietuva dabar siūlo Europos Sąjungai tartis dėl kompensacijų už nuostolius, jei IAE būtų prieš laiką uždaryta, kaip spaudžia ES.

Vyriausybė šį mėnesį pasiūlė Europos Komisijai sudaryti tarptautinę ekspertų komisiją, kuri pateiktų išvadas dėl jėgainės eksploatavimo laiko, įvertintų elektrinės galimo ankstyvo uždarymo kaštus ir ekonominius padarinius, numatytą finansinę neatlyginamą paramą, susijusią su jos uždarymu bei prarastų ekonominių galimybių kompensavimu.

„Ką ekspertai pasakys, politikai įvykdys besąlygiškai, kiek tai bekaunuotų“, teigė A. Kubilius.

* Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Andrius Kubilius dvejų metų parlamentinio darbo proga linki opozicijai tapti idėjine opozicija. Jo nuomone, šiuo metu Lietuvoje yra totalinė opozicija, kritikuojanti viską, ką daro konservatoriai. Idėjinės opozicijos trūkumą A. Kubilius įvertino kaip didelę Lietuvos politinės kultūros problemą. Jis apgailestavo, kad opozicija neturi aiškių naujų įstatyminių idėjų. Tai rodo, pasak jo, paskutiniojo laikotarpio opozicijos sudaromos Seimo posėdžių darbotvarkės, kur vis dažniau įtraukiamos diskusijos įvairiais klausimais.

Nuotr.: Lietuvos Konstitucinis teismas pradėjo nagrinėti Seimo narių prašymą, kurį parengė prezidento rinkimus nepatekusi profesorė Liucija Baškauskaitė.

Teismas nagrinėja išėivijos galimybes dalyvauti rinkimuose

Vilnius, spalio 28 d. (Elta) — Trečiadienį Konstitucinis teismas pradėjo nagrinėti lygiai prieš metus gautą Seimo narių grupės prašymą, kurį paruošė i prezidento rinkimų kovą nepatekusi antropologijos profesorė Liucija Baškauskaitė.

L. Baškauskaitės registravimui Vyriausiojoje rinkimų komisijoje sutrukdė jos duota JAV piliečio priesaika, tačiau televizijos stoties „TELE-3“ įkūrėja pareiškė neketinanti atsakyti nei priesaikos, nei Amerikos pilietybės. Ji teigė nematanti jokių kliūčių tapti kandidatė i Lietuvos prezidento postą, nes nuo 1989 metų nuolat gyvena Lietuvoje.

Todėl 1997 m. spalio 28 d. dvidešimt devyni Seimo nariai kreipėsi i Konstitucinį teismą, prašydami išaiškinti, ar dvi-gubą pilietybę turintys užsienio lietuviai gali būti kandidatai Seimo ir prezidento rinkimuose.

Pareiškėjai ginčija Seimo rinkimų įstatymo 38 straipsnio 4 dalį, nurodantią, kad „asmenys, kurie yra davę kitų valstybių piliečio priesaiką, turi raštu jos atsakyti“. Jų teigimu, ši nuostata savo turiniu prieštarauja Konstitucijai ir Savivaldybių rinkimų įstatymui.

Aukščiausiojo teismo pirmininkas negailėjo patarimų prezidentui

Vilnius, spalio 28 d. (BNS) — Buvęs Lietuvos Aukščiausiojo teismo pirmininkas Pranas Kūris, išvykstantis dirbti i Europos Žmogaus teisių teismo Strasbūre, pasiūlė prezidentui Valdui Adamkui kuo greičiau sudaryti technines galimybes nuolat stebėti teisėjų darbą.

„Kai teisėjas žinos, kad kompiuteryje galima susipažinti su jo nagrinėjamos bylos, jų terminais, priimtais sprendimais, jis nesijaus nebandomas ir nekontroliuojamas ponas“, žurnalistams sakė P. Kūris.

P. Kūris, Lietuvos Aukščiausiam teismui vadovavęs beveik ketverius metus, trečiadienį atvyko atsisveikinti su prezidentu, nes nuo lapkričio 1 d. pradės dirbti Europos Žmogaus teisių teismo teisėju.

Prezidentas P. Kūrio, kuris laikomas vienu profesiona-

lų grupės Seimo narių, kurie kreipėsi i Konstitucinį teismą, tikslams Teismo posėdyje atstovavo žinomas advokatas Algimantas Džiegoraitis, įstatymų leidėjo nuostatą gynė Sei-

mo kanceliarijos teisės departamento konsultantė Audronė Ožionienė. Konstitucinis teismas išklauė jų paaiškinimus ir teisinius ginčus.

Teismo posėdį stebėję žurnalistai buvo nusivylę, teisme nepamatę pačios profesorės Liucijos Baškauskaitės.

Dialogas su Rusija dėl Lietuvos narystės NATO neturi nutrūkti

Vilnius, spalio 27 d. (Elta) — Diskusijos su Rusijos politiko dėl Lietuvos narystės euroatlantinėse struktūrose reikią tęsti, teigia Seimo delegacijos Vakarų Europos Sąjungos Asamblėjoje vadovo pavaduotojas Alvydas Medalinckas, nors ir labai sunku įrodyti, kad tokia narystė nekeltų pavojaus šiai kaimyninei valstybei.

Lietuvos Seimo delegacijos nariai dalyvavo Vakarų Europos Sąjungos (VES) ir Rusijos Dūmos Maskvoje surengtame pokalbyje saugumo klausimais. VES yra pagrindinė organizacija, kurianti Europos gynybos sistemą. VES manoma, kad rūpinantis saugumu, būtina atsižvelgti ir i Rusijos nuostatą.

Kaip teigė Lietuvos delegacijos VES Asamblėjoje vadovas Bronislavas Kuzmickas, pokalbiai su Valstybės Dūmos politikais parodė stiprėjantį dar nuo šaltojo karo laikų išlikusį nepasitikėjimą tarp

ma kanceliarijos teisės departamento konsultantė Audronė Ožionienė. Konstitucinis teismas išklauė jų paaiškinimus ir teisinius ginčus.

Teismo posėdį stebėję žurnalistai buvo nusivylę, teisme nepamatę pačios profesorės Liucijos Baškauskaitės.

Vakarų ir Rytų, tarp Rusijos ir JAV. Rusijos politikai teigia, kad Europa turėtų viena pati rūpintis savo saugumu, nesiremti NATO jėga, tuomet ir Rusija rastų savo vietą ir vaidmenį.

Pasak B. Kuzmicko, VES delegacijos nariai nesutiko su daugeliu rusų argumentų, pabrėždami, kad Vakaruose ne kiek neabejojama NATO reikalingumu, nors tuo pat metu turi būti plėtojama ir europinė saugumo sistema.

Lietuvos siekį tapti NATO nare, pasak B. Kuzmicko, Rusijos politikai vertino kaip gerbtiną teisę pasirinkti, kokiu būdu užsitikrinti saugumą. Tačiau, Dūmos parlamentarų nuomone, Lietuvos narystė NATO pažeistų Rusijos saugumo siekius, o tai galėtų būti vertinamas tik kaip prieš Rusiją nukreiptas aktas.

Klaipėdos uostui siūloma suteikti „laisvo uosto“ statusą

Vilnius, spalio 28 d. (BNS) — Susisiekimo ministerija parengė naują Klaipėdos valstybinio jūrų uosto koncepciją „Laisvas uostas“, pagal kurią dalis uosto teritorijos ar prekių sandėlių turėtų laisvosios ekonominės zonos ar laisvojo sandėlio statusą.

Tai reiškia, kad jūra ar sausuma i uostą atgabentų prekių saugojimo laikas būtų neribojamas valstybės norminiais aktais, o taptų ūkio subjektų susitarimu. Be to, tokiose laisvosiose zonose muito, akcizo ir kiti mokesčiai būtų mokami tik tada, kai jos išvežamos iš zonos. Įvežant i zoną, prekės neturėtų būti deklaruojamos ir pateikiamos muitinei jos formalumams atlikti, o jų apskaita turėtų būti vykdoma pagal transportavimo dokumentus, su kuriais prekės atgabenamos i laisvąjį sandėlį.

Laisvasis uostas būtų aptvertas. Jo ribas bei prekių įvežimą ar išvežimą iš jų kontroliuotų muitinės pareigūnai. Laisvojoje zonoje taip pat gali-

JAV paskyrė finansinę paramą Lietuvai

Vilnius, spalio 28 d. (LR) — Praėjusią savaitę darbą baigė 105-asis JAV Kongresas, priimdamas iki kitų metų galiosiantį valstybės finansinių išlaidų įstatymą.

Sudėtinė šio įstatymo dalis yra vadinamasis Europos saugumo aktas, kuriame JAV užtikrina, jog NATO plėtra atitinka Amerikos siekius.

Dokumente Baltijos valstybės, Rumunija ir Bulgarija įvardijamos kaip tinkamos gauti pagalbą, remiantis 1994 m. NATO dalyvavimo aktu.

Europos saugumo akte pareikšta, jog Lietuva, Latvija, Estija, Rumunija ir Bulgarija turėtų būti gerai įvertintos už politinę ir ekonominę reformas. Taip pat pabrėžiama, jog, įvykdžius visus reikšmingus reikalavimus, šios valstybės kuo anksčiau turi būti pakviestos tapti pilna-teisėmis NATO narėmis.

3,825 puslapių, 20 kilogramų sveriantis, beveik pusmetio storio dokumentas Vašingtone laikomas kompromiso tarp demokratų ir respublikonų pavyzdžiu.

Finansinių išteklių įstatymas Baltijos valstybėms skiria 15.3 milijono JAV dolerių paramą, padalijant po 5.1 milijono kiekvienai valstybei. Tai yra mažiau už pernyktę, 18 mln. dol. paramą, bet daugiau

Rusija domisi Lietuvos naftos įmonėmis

Vilnius, spalio 27 d. (Elta) — Rusija greičiausiai transportuos naftą i Vakarų per Batingės terminalą, bet kada tai įvyks ir kas kuo tuo užsiims, reikia kalbėti baigus Batingės statybą, kai bus aiškios terminalo veiklos sąlygos, antradienį žurnalistams Vilniuje pareiškė Rusijos kuro ir energetikos viceministras Vladimir Stanev, kurį Lietuvos naftos trijų įmonių jungimą i vieną susivienijimą ir pristatė strateginį investuotoją i valstybės naftos ūkį — JAV bendrovę „Williams Internatio-

uz JAV prezidento Bill Clinton administracijos siūlytus 12.3 mln. dol.

Be šių lėšų, i 1999 m. Amerikos finansinių išteklių įstatymo užsienio operacijų akta įeina ir kitas Baltijos valstybėms skiriamas papildomas finansavimas, kurio siūlytojas — Senato finansinių išteklių komiteto pirmininkas, Kentucky valstijai atstovaujantis senatorius respublikonas Mitch McConnell.

Viena tokio finansavimo formų yra ir apie 1990 m. JAV valdžios pradėta programa „Parama Rytų Europos demokratijai“. Dėl įvairių priežasčių šios paramos gavėjų Baltijos valstybių sąrašas liko tik Lietuva. Estija pasiraukė anksčiau, o Latvija — šiomet. Spėjama, jog jos atsisakė Amerikos paramos dėl galimos žalos jų įvaizdžiui.

Kovai su tarptautine narkotikų kontrabanda JAV valdžia yra sukūrusi tarptautinių narkotikų ir teisėsaugos paramos programą, kurios gavėja yra ir Lietuva. Pvz., i Lietuvą nusi-kaltimo tirti atvykusio JAV Federalinio tyrimų biuro (FBI) detektyvo išlaidos arba Lietuvos specialiųjų tarnybų pratybos JAV paprastai yra apmokamos iš Lietuvai JAV Kongreso skirtų lėšų.

nal“.

Po trumpo pokalbio Ūkio ministerijoje viceministras V. Stanev ir kartu su juo atvykę Rusijos naftos pramonės centrines stoties „Nefť“, naftos transportavimo firmos „Transneft“, Novopolocko naftotiekio „Družba“ aukšti pareigūnai „Villon“ viešbutyje pradėjo pokalbius su Lietuvos ir „Williams“ atstovais dėl bendradarbiavimo perspektyvų.

Dar rugsėjo mėnesį Rusijos energetikos ir kuro ministerijai Lietuva pateikė pagėdavimą per metus gauti ne mažiau kaip 10 mln. tonų naftos Mažeikių naftos perdirbimo gamyklai, taip pat pirkti dar 6 mln. tonų neperdirbtos naftos su sąlyga, kad ją galės perparduoti kitoms valstybėms savo nuožūra. Jeigu nepavyktų susitarti dėl papildomo naftos kiekio pardavimo, Lietuva siūlė suteikti paslaugas Rusijai transportuoti neperdirbtą naftą per Batingės terminalą i Vakarus.

V. Stanev žurnalistams aiškino, jog jo atvykimas nesujė su Rusijos naftos tiekimu i Lietuvą, jo vadovaujama delegacija atvykusi i Lietuvą Ūkio ministerijos ir „Mažeikių naftos“ kvietimu susipažinti su numatyta įmonės ir viso valstybės naftos ūkio pertvar-ka, kokie „Mažeikių naftos“ planai ir kaip Rusija gali atei-tyje dalyvauti juos įgyvendinan. Viceministro teigimu, V. Babilius Rusijos atstovams priminė, jog Lietuvos vyriausybė busimajame naftos susi-venijime turės apie 57 proc. akcijų.

KALENDORIUS

Spalio 29 d.: Narcizas, Ermelinda, Gelgaudas, Žemaitė.

Spalio 30 d.: Alfonsas, Arilda, Zenobija, Validė. 1919 m. Valstybės Taryba priėmė Steigiamojo Seimo rinkimų įstatymą.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROITAS, MI

WORCESTER, MA

ŠV. ANTANO PARAPIJOS METINĖ GEGUŽINĖ

ŠVĖSIME LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Šv. Antano parapijos gegužinė po stogu vyko sėkmingai, spalio 25 d. Rudenėlio saulutė švietė savo šiltais spinduliais ir gražus oras kvietė visus į Šv. Antano parapiją. Mišių metu išpuodingai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio. Po šv. Mišių daugiau negu 125 asmenys — pilnutėlė salė — vietiniai ir iš toliau atvykęs, susirinko parapijos salėn, kur visų laukė vyriausios šeimininkės Onos Pusdešienės ir jos taktininkų paruošti gardūs lietuviški patiekalai, parapijiečių kepti pyragai, o ištroškusių — Vacio ir Juozo Šuopio parūpinti „aliošiaus lašai“. Vyko ir gausių laimikių laimėjimai, kuriems bilietus platino Yelena Abela ir Lillian Petravičius. Dovanų skirstymą pravedė Antanas Osteika.

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa lapkričio 22 d., sekmadienį, ruošia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą. 10 val. ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje šv. Mišios už visus žuvusius karius, šaulius, partizanus ir praėjusiais metais Bosnijoje žuvusius lietuvių karių.

Po Mišių trumpos žuvusių pagerbimo apeigos prie paminklo. Jas atlikę visi pamaldų dalyviai grįšime į parapijos salę po bažnyčia tolimesnei minėjimo daliai. Kalbės dr. Vytautas Užgiris. Minėjimą baigsime Lietuvos himnu. Po minėjimo sesės šaulės visus pavaisins užkandėliais ir kavute.

Lauksime visų, ne tik mūsų telkinio gyventojų, bet ir iš aplinkinių vietovių.

PO LABDAROS KONCERTO

Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos Putname rėmėjai, kartu su seselėmis, vienuolijos darbams paremti spalio 4 d. Maironio Parke suruošė pietus su programa, kurią atliko etnografinis ansamblis „Sodauto“, vadovaujamas Gitos Kupčinskienės iš Bostono.

Svečius šiltu žodžiu pasveikino rėmėjų skyriaus pirm. Teresė Adomavičienė. Programai vadovavo Bernadeta Miliauskaitė-Harris. Ji pareiškė, kad šalia daugybės vienuolijos darbų, seselės yra daug prisidėjusios ir prie LKB-cios „Kronikos“ leidimo slaptai parveždamos iš Lietuvos Kronikas į Ameriką. Pakvietė seselių kapelioną kun. Antaną Diškevičių sukalbėti maldą prieš pietus. Pasivažišus gardžiais seselių rėmėjų paruoštais pietumis, seselių atvežta juoda lietuviška duonele ir pyragais, programos vedėja su pažindino dalyvius su ansambliu ir jų vadove.

Ansamblis veikia jau 23 metai. Šią vasarą buvo pakviestas Washington, D.C. vykusį festivalį. Turėjo labai gerą pasisekimą. Jūs filmavo iš Lietuvos festivalyje dalyvavę televizijos darbuotojai. Buvo matomi per televiziją Lietuvoje. Ansambliu papildoma nauji nariai neseniai atvykę iš Lietuvos. Ansambliu vadovauja Gita Kupčinskienė. Dainas ir šokių nedideliu armonikėliu palydėjo jos vyras Kupčinskas, Lietuvių radijo programos ve-

Dievo Apvaizdos parapijos sukaktuvių šventėje š. m. spalio 18 d. dalyvavo Michigano valstijos gubernatorius John Engler ir jo žmona Michelle Engler. Dešinėje — Jonas Urbonas, Michigano valstijos 4-tas vicepirmininkas tautybėms ir vicepirm. gubernatoriaus perrinkimui.

dejas Bostone. Ansamblis atliko gražią senovišką dainų ir šokių pyne, į kurią įjungė visų kartų dalyvius. Ne tik seselių kapelionas buvo iškvietas šokiui, bet ir seselė Elenutė ir taktą vikriai dėstė žingsnelius. Dalyviai buvo sužavėti gražia programa ir ilgai ansambliu plojo. Teresė Miliauskaitė vadovėi įteikė baltų rožių puokštę.

Žodį tarė provincijolė seselė Paulė. Padėkojo Maironio Parko vadovybei už nuolatinių daugelio metų prielankumą seselėms. Rėmėjoms už ilgų metų darbų, o tie darbai sukasi nuo metų pradžios iki pabaigos. Ypač išreikšta padėka visiems atsilankiusiems, nes be jų ir rengėjų darbas būtų bereikšmis, jeigu ši puošni salė būtų tuščia. Pasidalino mintimis apie vienuolijos darbus Amerikoje ir Lietuvoje. Pareiškė, kad Marijampolėje ruošiami namai seselėms ligonėms, bet dar reikalingi didelio remonto, kuris neįmanomas atlikti be finansinės paramos. Kartu su seselėmis iš Putnamo buvo atvykę prelatas Vytautas Balciūnas, Matulaičio slaugos namų kapelionas kun. dr. Rapolas Krasauskas, profesorius Česlovas Masaitis, dr. Juozas Kriaučiūnas, kuris šiomis dienomis, kaip seselė Provincijolė informavo Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus pasirašytu dekretu apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-jojo laipsnio ordinu. Malonu buvo mūsų tarpe, turėti būrelį neseniai iš Lietuvos atvykusių. Lauksime jų ir kitą kartą. O ką bekalbėti apie niekada nepavargstančius lietuvius iš Providence, R.I. Jie per daugelį metų atvyksta į kiekvieną seselių vienuolijos darbams remti ruošiamą renginį. Turė-

jome svečių net iš Ohio valstijos. Atvyko ir Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Alfonsas Volungis ir Šv. Kazimiero parapijos administratorius kun. Antanas Nockūnas, MIC, profesorė Aldona Venclauskienė, dr. Vytautas Užgiris, bei kiti.

Žodį tarė Maironio Parko pirmininkas Kazys Adomavičius. Pasigėrėjo programa, seselių atliekamais darbais, nors negausus jų būrelis, bet atlieka didelius darbus Amerikoje ir dar vis skuba į Lietuvą padėti ten atsitatantioms seselėms. Maironio Parko vadovybė labai įvertina seselių darbų ir visuomet juos remia.

Padėkos nusipelnė moterys, ruošusios pietus, dirbusios virtuvėje, patarnavusios prie stalių ir kitus darbus atlikusias. Tai darbščiosios Elena Nalivaikienė, Darata Zaleskaitė, Elena Černienė, Vanda Pajedaitė, Vanda Ramonienė, Ona Kildišienė, Irena Markevičienė, Elenytė Nalivaikaitė, Teresė Miliauskaitė, Aldona Jakniūnaitė, Izabelė Parulienė, Vivian Rodgers, Alytė Abramavičiūtė, Irena Juodaitienė. Piniginius reikalus tvarkė išd. Olga Keršytė ir Darata Virbašienė. Na, pagaliau prisiminiau save, Janiną Miliauskienę. Prisiminiau save, bet pamiršau Ireną Savickienę.

Esu tikra, kad kai kurie esame skaitę LK Bažnyčios Kronikas XI tomą, kuris skiriamas 25-mečiui paminėti ir atveda į laisvės atgimimo dienas. Tai paskutinis tomas. Ištrauka iš to tomo: „Budriausios žvėrių, vilkų akys, per 25 metus nesusekė Kronikos vietos, nors jos leidėjai vieni buvo suimami, į jų eiles stojo kiti. Daugiausia pasišventimo įdėjo kunigai, seselės ir dalis pasauliečių nebijodami mirties. Žuvus kun. Juozui Zdebskiui sunku buvo sutikti su mintimi, kad nebus į ką kreiptis, ir kai kuriuos reikalus teks paklikti Dievo valiai. Kunigas Sigitas Tamkevičius (dabartinis arkivyskupas) tada iš kalėjimo rašė, kad mums reikia toliau tęsti kovą, tik dabar jau prašant kun. J. Zdebskio pagalbos ir užtarimo iš dangaus. Reikia pripažinti, kad dėl 'Kronikos' persiuntimo į užsienį teko patirti daug neteisybės, kartais ir įtarinėjimų, pažeminimų, trukdymų susitikti su viešniomis (o tos viešnios daugiausia buvo Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolijos seselės iš Putnamo). Gal nė vienas iš mūsų nebuvo žinoma kokią didelį darbą jos atliko 'Kronikos' eigoje, ypač dar 'geležinei uždangai' esant. Prieš jas turime lenkti savo galvas (kaip prieš tuos visus leidėjus) už jų didvyriškumą parvežant iš Lietuvos giliai

pasleptą medžiagą Kronikai, ar tai išiotai palto pamušale, susukta dantų pastos tūtelėje, ar kitokiu būdu. Jų kapelionas kun. dr. Valdemaras Cukuras (miręs) taip pat daug padėjo šiame darbe, bet vieną kartą įkliuvo į tų akiplėšiškų vilkų nasrus ir visa medžiaga vežama į Ameriką buvo konfiskuota. Po to, kurį laiką neįsileido į Lietuvą. Vėliau ir vėl įsileido, bet 'angelai sargai' lydėjo jį kiekviename žingsnyje“.

SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 20 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko Amerikos Lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos 5-tos kuopos pirmas po vasaros atostogų susirinkimas.

Susirinkimą pradėjo, maldą sukalbėjo ir susirinkimui vadovavo kuopos pirm. Aldona Jakniūnaitė, Sekr. Janina Miliauskienė perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą. Protokolas priimtas. Nedalyvaujant kuopos išdininkei buvo praneštas ir kuopos finansinis statusas. Taip pat informavo, o Teresė Miliauskaitė anglų kalba paaiškino apie gautą Sąjungos centro valdybos pirmininkės Dale Murray laišką. Jame rašo ir prašo finansinės paramos padėti Šv. Kazimiero Kongregacijos seselėms atstatyti Pazaislyje jų vienuolyną, kuris bolševikų okupacijos laikais iš seselių buvo atimtas, seselės išvarytos, o vienuolyne viskas sunaikinta, išgriauta. Pastatas seselėms sugražintas, bet reikalingas didelio remonto ir finansinės paramos iki atnaujinimo darbas bus baigtas. T. Miliauskaitė dar okupacijos laikais lankėsi Lietuvoje ir buvo nuvykusi į Pazaislį. Matė tą liudną vaizdą.

Kuopa paskyrė 100 dol. auką. Sekretorė pareiškė, kad ne tik kuopa, bet mūsų parapija turėtų prisidėti, nes Šv. Kazimiero kongregacijos seselės mūsų parapijos mokykloje dirbo 62 metus nuo jos atidarymo iki uždarymo. Jos auklėjo ir mokė mūsų vaikus, kurie ją baigdavo su geriausiais auklėjimo ir mokslo pažymiais. Šie mokiniai buvo laukiami auklėsenių mokyklų. Seselės dirbo ne tik mokykloje, bet ruošdavo ir patarnautojus šv. Mišioms. Prižiūrėdavo bažnyčią, puošdavo altorius ir atlikdavo daug kitų darbų.

Antras laiškas gautas nuo Lietuvos vaikų globos — Lithuanian Children's Relief, Inc., komiteto, kuriame uoliai dirbaujasi Nukryžiuotojų Jėzaus kongregacijos seselės Brocktone, ypač seselė Elenutė Ivanauskaitė. Reikalui esant seselės leidžia naudotis

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant (Lietuvą):			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant (užsienį oro paštu)	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsunciamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd. St.
Tel. 773-735-7709

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ŽUBINAS, D.D.S.
Family Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-852-5353
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGIJA
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pimad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

jų vienuolyno patalpomis, L.C.R., padedant geros valios žmonėms. Į Lietuvą išsiuntė 83 talpintuvus su labai reikalingais maisto produktais kūdikiams, ligoninių reikmenimis ir medikamentais, daugybę drabužių, avalynės ir žaislų. Dėka nuosirdžių savanorių tautos, talpintuvų pakrovimas ir išsiuntimas vyksta sklandžiai. Kuopa ir šiam kilniai tikslui paskyrė 100 dol. auką.

Aptarėme ir kitus ateities veiklos darbus, o baigdamos susirinkimą meldėmės už mūsų buvusio klebono ir kuopos dvasios vadovo kun. Antano Miciūno, MIC, sveikatą, kuris yra susirgęs (dabar jau miręs). Taip pat ir už Sąjungos centro valdybos sekretorę Sabina Henson, laukiančią operacijos. Prisiminėme ir neseniai mirusią kuopos ilgametę narę a.a. Vaclovą Dėdinienę.

J.M.

Dievo Apvaizdos parapijos 90 metų sukaktuvių šventėje š. m. spalio 18 d. Iš k. JAV LB Michigano apygardos pirm. Liūda Ruginienė, JAV Atstovų rūmų narys Joe Knolleberg, Sandie Knollenberg, Michigano valstijos gubernatorius John Engler, Michelle Engler, parapijos tarybos pirm. Kastytis Giedraitis ir parapijos tarybos pirm. Janina Udrienė. Nuotr. Jono Urbono

Bostono „Sodauto“ etnografinis ansamblis š.m. spalio 4 d. Worcesteryje atliko programą Šv. M. Marijos seserų vienuolijai paremti surengtame renginyje. I eil. antra iš kairės ansamblio vadovė Gita Kupčinskienė. Nuotr. Algio Glodo

JAV LB VISUOMENINIŲ REIKALŲ ĮSTAIGOS DARBAI IR TIKSLAI

JAV LB Visuomeninių reikalų įstaigos direktorės, Audronės Pakšienės pranešimas, dalyvaujant JAV LB 21-ame šimtmečio konferencijoje, spalio 8-9 d. Clevelande, OH. Pranešėja dalyvavo „apvalaus stalo“ pasirašyme „Santykiai su Lietuvos valdžia ir veikla Vašingtone“.

Šių metų vasario mėnesį buvau pakviesta Reginos Narušienės ir dr. V. Bieliausko apsiimti JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų įstaigos direktorės pareigas Vašingtone.

Gal geriausiai ir būtų pradėti, apibūdinant šios įstaigos veiklą, jos tikslus. Visuomeninių reikalų įstaiga savo labai kukliose patalpose jau veikia dešimt metų, atlikdama ryšinių vaidmenį tarp JAV Lietuvių Bendruomenės, jos narių, apylinkių, apygardų ir JAV valdžios institucijų Vašingtone. Ryšių išvystymas pačiame Vašingtone su Senato ir Atstovų rūmų nariais, jų štabais, Valstybės departamentu, Pentagonu, JAV Tarpautinių plėtros agentūra (USAID), pelno nesiekiančiais fondais, „Think Tanks“, etninėmis organizacijomis, Amerikos bei Lietuvos spauda ir Lietuvos ambasada Vašingtone. Surinktomis žiniomis yra informuojama JAV LB Krašto valdyba, kuri padaro sprendimus dėl JAV LB veiklos bendradarbiavimui su Lietuva.

Įstaiga atlieka žinių rinkimo centro vaidmenį, bet svarbiausias yra ryšių palaikymas — žodžiu, laiškais bei asmeniniais kontaktais, dalyvavimas

šių institucijų posėdžiuose, pasitarimuose, konferencijose. Visur reprezentuojant ir skleidžiant žinias apie LB, Lietuvą ir jos reikalus, visada vystant pažintis, kurios padės ateityje plėsti Lietuvos draugų ratą.

Ši įstaiga atlieka LB centrinę susisiekimo bei ryšių palaikymo rolę su LB 70 apylinkių bei apygardų. Įstaigos faksu, telefonu ir laiškais vyksta nuolatinis ryšių palaikymas bei žinių perdavimas visiems mūsų nariams. Eidama savo naujas pareigas, norėčiau kuo daugiau laiko praleisti, susipažįstant su apylinkių ir apygardų pirmininkais, padedant jiems, kiek galima. Ypač įvertinu apylinkių pirmininkų ir jų valdybų idėjų darbą, nes tik nuo jų priklauso apylinkių gyvybingumas. Stengiuosi kuo geriau painformuoti apylinkes ir jas įjungti į reikalingus šios įstaigos darbus. Kiekvienas LB nario balsas yra svarbus ir labai dažnai reikalingas. Aš esu nepaprastai dėkinga ir nuoširdžiai įvertinu greitus atsiliepimus ir mūsų prašymus. Ši įstaiga yra LB išlaidų ir tarnauja JAV gyvenančių lietuvių žmonėms, jų reikalams, paslaugoms ir visuomet yra priinama. Įstaigos durys yra visuomet atiduros ir laukia apsilankymo.

Kaip gerai, kad JAV LB rūmuose buvo suprasta ir įgyvendinta šios įstaigos įturi-

mas. Tą viziją įvykdė dr. A. Razma. Įstaigos vaidmuo buvo labai reikalingas Lietuvos nepriklausomybės atstatymui,

Iš kairės: „Dirvos“ redaktorius dr. Jonas Jasaitis, dr. Viktoras Stankus, JAV LB Tarybos pirm. Donatas Skučas, JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė ir PLB pirm. Vytautas Kamantas Clevelande spalio 10-11 d. vykusioje antroje JAV LB Tarybos sesijoje.

bet jos veikla taip pat daug kartų buvo patvirtinta per tuos dešimt veiklos metų. Tikiu, mūsų, čia susirinkusių, tikslas svarstyti LB ateitį 21 amžiuje, turi taip pat būti suvaziavę šios įstaigos išlaikymui, gal net plėtimui.

Lietuvių Bendruomenės Chartoje viena mūsų užduočių yra padėti išlaikyti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Tą mes labai rimtai padėjome vykdyti prieš dešimt metų. Bet darbas yra tik pradėtas, nes Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimas dar vyksta ir dar daug metų teks. Kaip tik LB Visuomeninių reikalų įstaiga su visos LB užnugariu, ir galės toliau padėti šiam Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimui.

Dabar man natūralu pereiti į antrą klausimą, kuris man

buvo pateiktas: papasakoti ką mūsų įstaiga, o tuo pačiu LB, dirba NATO atžvilgiu. Aš manau, kad šios įstaigos kritiškiausia būsimų metų užduotis yra padėti Lietuvai pasiekti narystės NATO. Net pereinamąjį laikotarpį įvykiai Rusijoje mums dar akivaizdžiau patvirtino reikalą ir būtinumą, kad Lietuvai yra gyvybiškai svarbu būti pakviestai artimiausiu metu tapti NATO nare. Po Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos priėmimo tas pakvietimas gali būti užteistas ar visai sustabdytas, todėl mums reikia ypač tą „atvirų durų“ laikotarpį išnaudoti. Labai buvo aišku per pereinamus metus, ir tas vis daugiau ir atviriau kalbama Amerikos aukštųjų pareigūnų tarpe, kad Lietuva yra geriau pasiruošusi stojimui į NATO, negu jos kaimynės.

Aš norėčiau čia įterpti kelias savo mintis, kodėl Lietuva yra geriau pasiruošusi šiai sąjungai. Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus knygoje „Likimo vardas Lietuva“ yra kaip tik tai iškelta: „Sunkiausiomis Sovietų Sąjungos grasinimo, ekonominio šantažo dienomis iševija neišgirdo iš krašto valdžios paprasčiausio kvietimo: atvažiuokite, jūs reikalingi Lietuvai, mes laukiame jūsų“. Bet prieš kelis metus JAV gyvenančių lietuvių bendruomenės nariai, Amerikos kariuomenėje tarnavę karininkai, pajuto svarbą padėti Lietuvos Respublikos naujai įsikuriantiesiems kariuomenėi. Jie parašė dokumentą, apibrėžiantį, kaip turėtų vystytis ir kokia turėtų būti nauja Lietuvos kariuomenė. Šis dokumentas buvo pristatytas Lietuvos valdžiai. Vienas pirmųjų šio

dokumento autorių, kuris nuvyko į Lietuvą padėti naujai kariuomenėi kurtis, buvo Amerikos aviacijos pulkininkas Donatas Skučas. Šiuo metu Lietuvoje yra keli to dokumento autoriai ir vienas jų yra Amerikos kariuomenės pulkininkas Jonas Kronkaitis, dabartinis Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos viceministras. Puikiai pažindamas Amerikos ir tuo pačiu NATO kariškų standartus, daro labai teigiamą įtaką į Lietuvos kariuomenės vystymąsi pagal vakarietiškus standartus.

Lietuva labai gerai atlieka savo namų darbus: ne tik kariuomenės paruošimu, dalyvavimu NATO ruošiamuose manevruose, formavimu Baltijos valstybių NATO taikos palaikymo batalionuose, pakėlimu kariškoms išlaidoms skiriamų lešų valstybės biudžete, išvystymu draugiškų santykių su būsima NATO nare ir kaimynine Lenkija ir išlaikymu gerų santykių su Rusija.

Mūsų įstaigai, o per tai visiems Lietuvių Bendruomenės nariams, reikia išjungti su nauju entuziazmu ir noru padėti, kad Lietuva būtų tarpe valstybių, kurios bus kviečiamos į NATO.

JAV lietuviai davė Lietuvai didžiausią dovaną, prezidentą Valdą Adamką, kuris taip pat Amerikos politiką formuojančių asmenų yra labai teigiamai įvertintas ir tuomi padeda Lietuvos įvaizdžiai pagerinti. Panaudokime šią progą įgyvendinti mūsų tikslams, be įtarinėjimų ir ardyimų. Mūsų bendruomenininko Vytauto Volerto žodžiais: „JAV LB yra tvirtovė. Lai Dievo palaima ir mūsų parama laiko ją gyvą“.

Tegul skamba mūsų dainos...

Lietuviams daina, kaip sakoma, yra „už pirmų durėlių“, tad dėl to turbūt Lietuva vadinama dainininkų tauta. Iš tikrųjų, ar kur kitur pasaulyje rastume tiek skambių, įvairių liaudies dainų, kaip mūsų tėvynėje? Nepaisant, kad jau tomų tomų jį surinkta, kraštotyriminkai dar vis at- randa, užrašo ir stebisi ta neišsemiamą tautos kraičio skrynai.

Neseniai viename pobūvyje, kai programos atlikėjas pasiūlė svečiams išjungti į dainavimą, visoje salėje entuziastingai nuaidėjo dainos: dainavo vyresnieji ir jaunesnieji, ir skambiais, ir jau girgždančiais balsais, ir „į toną“, ir gerokai „pro šalį“. Pobūvyje dalyvavę amerikiečiai negalėjo atsistebėti, kaip lietuviai moka tiek daug dainų, kokios jos gražios ir įvairios.

Jeigu įprasta nusiskusti, kad vyresniųjų ir jaunesniųjų mūsų tautiečių kartų nuomonės dažnai skiriasi, tai jos susivienija dainose. Tiesa, jaunimas paprastai mėgsta klausytis ir kitokios muzikos, tačiau lietuviška daina jam tiek pat prie širdies. Išmoka liuanistinėse mokyklose, dalyvaujant choruose ir ansambliuose, giliai įsisiurbusi pasamonei organizacinėje veikloje, ypač vasaros stovyklose, lietuviška daina randa atgarsį visą gyvenimą. Tik pasiklausykime vestuvėse (net kai vienas jaunųjų yra nelietuvių kilmės), kaip smagiai jaunimas dainuoja lietuviškas dainas, jų žodžius pasiskaitęs iš lapelių, patogia išdėstyti ant vaisių stalų. Tik pasiklausykime, kaip noriai visa salė jungiasi į partizanų ar solistų scenoje dainuojamas dainas, jeigu programą atlikėjai pareiškia norą, kad publika pritarų. Tokių pavyzdžių kiekvienas galime savo akiratyje daug priskaiciuoti.

Kartą vienos moksleivių ekskursijos metu iš nuobodumo keleiviai sumanė dainuoti. Kol amerikiečiai „grabišė“ po populiarių ar geriau žinomų dainų repertuarą, ieškodami, ką visi galėtų padainuoti, lietuviškai užtraukė smagią stovyklinę dainą, o po to dar kelias kitas. „Bepigu jums, lietuviams, turite daug dainų, kurios tinka kartu dainuoti, o mes nieko negalime sugalvoti“ — skundu nuskambėjo autobusų draugų komentaras. Tad dėl ko lietuviai tėvynėje

pastaruju laiku nusigręžia nuo savo pamiltų dainų? Kodėl nuo ryto iki vakaro per radiją, televiziją, kavinėse, restoranuose, kone visose vietose girdėti amerikietiškas „rokas“, „country“ (kaip ten sakoma — „kantri“), Elvis Presley pamėgdžiotai, Beatles ir pan.? Kodėl koncertuose taip primygtinai į ausis grūdama tarptautinių kompozitorių muzika, o jeigu ji ir lietuvių kalba, vis tiek skamba svetimais sąskambiais? Ar lietuviška daina tik etnografiniams ansambliams, partizanų, tremtinių chorams? Juk kiekvienos tautos daina, kaip ir kalba, turi savo veidą, iš kurio galima pažinti kaip tik tos tautos charakterį. Ar mes patys savęs gėdimės?

O gal svetimos dvasios muzika bei daina sistemingai stengiamasi lietuvių tautą pakreipti vadinamojo kosmopolitizmo keliu, kuriuo taip susizavėję kai kurie jos politikai? Nejaugi atėjo laikas gėdytis savo vertybių, savo paveldo, kurį mums paliko amžiai?

Kai lietuvių muzikinės grupės, chori ar ansambliai yra kviečiami koncertams užsienyje, jų repertuarai teturi vos vieną kitą savą kūrinių, programą užpildant tarptautiniais. O kad taip būtų sudarytas išimtinai liaudies instrumentų vienetas ir pasiūstas gastroliuoti po pasaulį! Juk turime tokių savitų ir savaip skambančių liaudies instrumentų, kad jie sudomintų ir jaunus, ir pagyvenusius. Tai nebūtinai turėtų būti „etnografinė muzika“ tikraja to žodžio prasme, bet savo kilme, savo dvasia lietuviška. O etnografinius ansamblius, siunčiamus užsienin, nebūtinai sudaryti vien iš senelių ir senelių (tarytum liaudies dainos tik karštinčiams tinkančios).

Nešvaistykime lengvabūdiškai savo tautos lobius, juos pakeisdami pigiomis, laikinomis vertybėmis, nors kai kam ir labai patraukliomis. Jeigu lietuvių tautosaka, ypač liaudies dainos, išliko tiek šimtmečių, tai jos tikrai turi išliekamosios vertės. Mūsų pareiga tą paveldėtą kraitį palikti būsimoms kartoms. Nejaugi ir lietuviškai muzikai, lietuviškai dainai lemta virsti tik „momento išpopuliarintu triukšmu“, kuris pranyks, kai atsiras kitas, naujesnis?

Iš JAV LB XV-osios tarybos II-osios sesijos, vykusios 1998 spalio 10-11 dienomis Clevelande. Nuotraukoje — dalis sesijos dalyvių. Priekyje: dr. Z. Brinkis; V. Vidugiris; A. Vaičiūnas, Kanados LB pirmininkas; LR ambasadorius Vašingtone S. Sakalauskas; B. Vilutienė; B. Vindašienė ir kiti. Nuotr. Jono Urbano

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ

NAŠTA

JURGIS JANKUS

ROMANAS

Nr.54

(Tęsinys)

Mane pradėjo užkrėst jaunuolių mokėjimas džiaugtis kiekvienu nauju kalnų mirktelėjimu. Ypač emė dziuginti jos pastabas. Ėmiau jaustis bešluktėnė iš ir pastaromis dienomis užgulusio sunkaus lukšto. Juste jutau, kad kiekvienas jos šūktelėjimas lupa nuo manęs to kietumo po gerą gabalą. Net praklėk mintis, kad riedu kaip paukštukas iš kiaušinio.

Kai ji nurodė sukti į kairę ir visiškai nežymų aukštyn kylantį keliuką, paklausiau:

— Ar tik nebūsi čia ir gimusi?

— Nee, — nutęsė. — Gimiau New Yorke, bet pas motinos gimines čia esu daug vasarų praleidusi. Su pusbroliais kiekvieną karnepelį esu išnarsčiusi. Jie buvo geri padauzos, o aš nenorėjau nuo jų atsilikti, kad nesijuokyt iš miestietės. Užtat ir Jim atsitempiu jau net antrą kartą. Tik pasizūrėkit, — šūktelėjo.

Net nepajutau kaip sustojau. Buvom ant smailaus iškyšulio. Priešais nebuvo nieko, tik keistai išsidraikę rūko lopinėliai, pro juos lietaus pilkume šmėkojo šlapių rudens spalvų lopiniai ir lopinėliai pradraskyti aukštyn iššokusių kauburių. O lietus vis tiek ramiai lygiai tebelijo ir pro jo viską pilkumon traukiančią uždangą atrodė lyg koks paties Čiurlionio sukurtas

pasaulio kūrimo paveikslas. Jį rodė vietas, sakė jų vardus, bet aš vargu ar ką begirdėjau. Net aparato nesiekiau. Žinojau, kad to ypatinga nuotaika, tokia, lyg paties dvasios plazdenime paskendusio, vaizdo joks aparatas negali pagauti, nors užpakalinėje sėdynėje Jim visą laiką nesustodamas spragsėjo. Supratau, kad jis paleido į darbą abi kameras: spalvotą ir nespaltvotą, kad mėgina įvairius greičius ir aparatūras, bet aš nenorėjau mėginti nieko. Tenorėjau išsinešti tokį vaizdą, kokį matau, niekieno ir niekaip nesudarytą. Tai tepasakiau:

— Vargu ar ir saulėčiausią dieną begalėtų būti gražiau.

— Nežinau, — nutęsė Cynthia. — Buvau čia daug sykių. Ir pavasarį, ir vasarą, ir rudenį, vieną sykį per Kalėdas, kai tuo kelučių tegalima buvo tik pėsčiom. Tik taip lyjant tik pirmą sykį. Kiekvieną kartą gražu, bet vis kitaip. O dabar tai jau tamsta pats pagalvok. Toliau tuo keliuku bus visą laiką žemyn, žemyn ir žemyn. Ar stabdžiams nebus per daug? Galim apsisukti ir grįžti atgal, paskum aplinkui vėl išvažiuosim į tą pačią vietą. Dviraičiais tai švilpdavom žemyn. Buvo visokių vos, vos, bet sprando nė vienas nenusisukom.

— Bet kur įdomiau?

— Sunku pasakyti. Gal beveik tas pat, nors kiek ir kitaip. Mes tai mėgdavom tiesiai žemyn. Patikdavo net blaudzas pasiurpinti.

Važinėdamas po kalnus pakalnėlių visokių buvau matęs. Nebijojau nė tos. Po gerokos valandėlės grožėjimo paklausiau, ar jau galėtumėm judėti. Jim pasiteiravo, kodėl nefotografuoju. Net pasiteiravo ar nebūsiu pabaigęs filmas.

— Nenoriu sugadinti vaizdo, — pasiaiškinau.

Jam vis tiek buvo neaišku, bet labai ir nesiginčijo. Išjungiau ir pirmą bėgį ir pradėjau leistis. Nemaniau, kad buvom taip aukštai užsirange: pakalnė buvo ir ilga ir statoka, ir gana vingiuota. Daugely vietų reikėjo prilaikyti ir su stabdžiais. Keliose vietose pagavau save leidžiantį mašiną leistis greičiau negu paprastai leisčiau ir nejučia šyptelėjau — tai todėl, kad mačiau Cynthia mėginanti įsikibti į sėdynės kraštą. Kaip nejučia dar gali pasielgti, lyg tebebutum pilnas išdykumo vaikas, ir kartu beveik kilo gailėstis, kad esam jau kitoje pusėje kalnų. Pradėjo imti gailėstis, kad apsisprendžiau nebegrižti pas Aldoną su Jonu. Šiaip galėčiau ir jiedviem tą vietelę parodyti. Ir pačiam emė noras dar kartą sugrižti ir pažiūrėti, kaip stačiai nuo to iškyšulio šlaitas smunka žemyn. Iš mašinos nebuvo matyti.

Vienu tarpu nuokalnės išsilygino, ir pro eglėnėlį išriedėjom į lygumą. Toli prieky pro lietu pilkavo kitas kalnynas. Netrukus įlėkėm į platesnį kelią.

— Va tuo būtomėm atvažiavę, — paaiškino Cynthia. — Žinoma, dar nebūtomėm. Čia nulėkėm strimgalvais, o ten būtu reikėję dar daug pasisukinėti. Už pusmylio bus plentas, paskum porą mylių į kairę. Gal dar ir į autobusą spėsime.

— Turėtum spėti, — atsiliepė ir Jim.

Man vėl sukosi, kad gal ir gerai padariau nutraukęs besimezgantį ryšį su iš kažin kur atklydusia Aldona. Ji gal ir apie mane galvoja kaip apie atklydėlį, nors iš tikrųjų abu esam atklydėliai ir čia kažin kio kioje kryžkelėje susitikę. Gal ir gerai, kad pasikeitė keliais žodžiais net sudiev nepasakė vėl išsiskirsime. Jaunuolius paleisiu į autobusą, o pats apsinakvosiu.

Vakare paskambinsiu, kad per toli nuklydau ir nebeturiu kada begrižti. Pasakysiu, kad Brigittėlei parašiau. Kai tik gausiu atsakymą pranešiu, o gal ir pats kokį savaitgalį atleiksiu. Juk visą laiką nebus tokia bjaurynė. Bus ir gražių dienų. Galvoju apie čia, o pas juos tebėra gražu kaip ir buvę. Sumetu, kad per tą laiką turėčiau būti bent pusantro šimto mylių sukoręs. Turiu vilties, kad atsilieps Jonas. Norėčiau, kad ji tuo metu būtų užsiėmusi virtuvėje. Iš tolo ir be žodžio lengviau būtų išsiskirti. Pagalvoju ir vėl mintį nubraukiu į šalį: kokia kalba gali būti apie išsiskyrimą, kai net į artumą traukiančio žodžio vienas kitam nepasiskamė.

Pažiūriu į Cynthia. Kelias lygus, ir ji kažin ką rašinėja savo bloknote. Gal tik bando, nes mašina lėkdama vis tiek krūpčioja. Ji turbūt tokio pat amžiaus kaip tada buvo Živilė. Tik anos plaukai buvo šviesesni ir niekada nemačiau jos taip įdegiusios. Ir veidas kitoks. Nebegalėčiau pasakyti kaip, bet kitoks. Ateina mintis, kad su ja būtų smagu išsiskirtinėti tuos kalnus, o gal ir kitus, tik ji jau turi su kuo tran-kytis. Nežinau, koks ryšis juodu sieja ir nemėginu teirautis. Man juk ir turi būti vis tiek, o jeigu kokia mintis ir prakleia kaip koks debesėlis, tai tik todėl, kad žmogus taip padarytas.

Iš lietaus pilkumos išlindo baltas bažnyčios bokštas, lietaus permerkti rudens medžių kupstai, nauji vienaaukščiai ir dviaukščiai pastatai.

— Čia, — Cynthia parodė dviaukštį pastatą, ir man akys atsivėrė: šalia kelio buvo ta pati užkandinė, kur prieš kelias dienas Jonas savo bėdas pasakojo. Žiūrėjau ir nenorėjau tikėti, bet taip buvo. Ne tik pastatas, bet ir vardas buvo tas pats. Ir miestelis. (B.d.)

DAINA JUNGLIA I BENDRA ŠEIMA

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

Ar nuostabu, kad mes žavimės istoriniu Vilniumi? Atminkime, kad jau XIX šimtme. Napoleonas troško ant delno nusinešti Šv. Onos bažnyčią į Paryžių. Tą patį šimtmetį žymusis Lev Tolstoj savo romane „Karas ir taika“ puikiai pavaizdavo puotą Vingio parko rūmuose. O amerikiečių korespondentė „Chicago Sun Times“ laikraštiniškai Georgie Geyer (dabar esanti Vašingtone) dar sovietų okupacijos laikais negailėjo pagyrų gražiajam Vilniui. Ji rašė, kad atskridusi iš Maskvos į Vilnių, net lengviau atsikvėpė. Vilniaus architektūra buvo tokia lengva, žavi, kelianti dvasią, tuo tarpu, kai Maskvos — sunki, gremėzdiška, slegianti. Visai suprantama, kodėl G. Geyer giedojo odes senajam Vilniui, juk ir Goethe skelbė, kad architektūra yra sustingusi muzika.

I laimės žiburį

Šokių dienos koncerto išvakarėse buvo surengtas Ansamblių vakaras, kuriame dalyvavo tik Lietuvos ansambliai. Į Kalnų parką traukė tūkstantinė minia — kleganti, nuotaikinga, triukšminga. Iš abiejų kelio pusių mūsų pasitikdavo palapinės su įvairiausiomis prekėmis ir maistu. Dešrelių kvapų negalėjo „nurungti“ pušų dvelkimas, o senolių ažuolų šlamesys kuždėjo apie garbingą ir galingą Lietuvos praeitį, ypač tiems, kurie sugrįžo iš už Atlanto. — Va, ir čekagiškiai čia, —

baritonu sveikino inž. Vytautas Šliūpas su žmona Vanda iš Kalifornijos.

— Na ir status tas kelias į Kalnų parką! Atrodo, lyg kop-tumėme į Liudviko II pilį Neuschwansteine, Bavarijoje, — guodžiausi dukrai.

— Ar ne tiksliau būtų, jei sakytumė, kad visi lipame į kalną, lyg prie Biliūno laimės žiburio? — pataisė mane duk-tė (lituanistinės mokyklos pamokos buvo naudingos mano Nijolei). Anot kalno ir radome tą laimės žiburį.

Ansamblių profesionalumas

Programa buvo užburiančiai puiki ir stipri. Žiūrovai, kurių čia buvo 10,000, dėmesio sukaustyti, stebėjo, kas vyksta scenoje, o po to reagoavo entuziastingai, paleisdami karštų katučių krušą.

Rasinių Magdė prabilo žemaitiškai, pakviesdama kitą žemaitį, ministrą pirmininką Gediminą Vagnorių, atidaryti ansamblių vakarą.

Prasidėjo šokiai, dainos, kurioms pritarė įvairūs liaudies instrumentai, kaimo kapelos, orkestrai, chorai. Vaikų ansambliai — nuostabiai gerai paruošti, puikiai „susiškoje“ — kelė pelnytą pasididžiavimą jais. Iš visos Lietuvos suvažiavęs šis žydintis atžalnas — tai šviesioji Lietuvos ateitis!

Suaugusiųjų ansambliai šoko įvairesnius, apeiginius, vestuvinius šokius, nepamiršo ir trankių „pasiutpolkių“, ir elegantiškų valsų.

Pasaulio Lietuvių dainų šventės paradas, vykęs liepos 6 d. Vilniuje. Žygiuoja Anykščių Šv. Mato bažnyčios choras. Nuotr. O. Rušėnienės

Publika buvo šauni. Atlikėjams ji pritarė ne vien karštais plojimais, bet ir daina ar siūbavimu.

Šokėjams net ir medžiai pritarė — pakabintos juose elektros lemputės pradėjo mirksėti į taktą, ir tai dar labiau „ikaitino“ žiūrovus. O kai scenos šone kabanti šventės emblema pradėjo įvairiausiomis spalvomis mirguliuoti, publika nebeišlaikė — sustojo, plojo, šaukė „bravo!“

Lietuvaičiai ir išeiviai — viena šeima

Po programos ugnies salvės praplūpdavo įvairiomis spalvomis, krisdavo vos ne ant galvų, „duždavo“ taip, lyg niekada nebūtų tekę matyti tokių ugnių. Na, o publika po kiekvieno pokštelėjimo, lyg maži užkerėti vaikai, džiūgavo: „Aaa, vaje, kaip gražu!“

Kai laimingi, lyg srauni upė, leidomės nuo kalno namo, dainavome liaudies dainas. Ir traukėme jas iš džiaugsmu pripildytų krūtinų taip garsiai, lyg visas Vilnius turėtų mus girdėti. Čia išeiviai su lietuvaičiais džiūgavo, kaip vieninga šeima. Taip, kaip mes laisvoje Lietuvoje mokyklose traukdavome sutartines... Danai yra pasakę, kad titulas, garbė ir visos žmonių malonės, tėra tik blankus rūkas, o viena tikriausių laimės rūšių yra šeimos laimė. Tuo momentu taip norėjosi, kad tas vienos šeimos pajautimas liktų mūsų tarpe amžinai...

„Šaunasai žolyne, rugeli“

Šokių dienos koncerte dalyvavo 6,000 šokėjų (400 išeivių lietuvių).

Šventė atidarė Seimo pirm. Vytautas Landsbergis, pabrėždamas, kad Lietuva nėra vien dainų šalis, „dainuojančia revoliucija“ iškovojusi Lietuvos laisvę. Ji ir šokių kraštas. Jau senovėje rašto zinovai tvirtino, kad lietuviai šoko labai greitai šoki — suktni. Po V. Landsbergio daugiau jokių kalbų niekas nesakė. Prezidentas sėdėjęs tribūnoje, netarė nė žodžio. Tai turėtų įsidėmėti išeivija ir nekankinti stovinių šokėjų savo ilgomis kalbomis.

Į galvą ateina pavyzdys — kai Hubert Humphrey kandidavo į JAV-ų prezidentus, jo žmona jį perspėjo: „Kad tavo kalba būtų įamžinta — nekalbėk amžinai!“ Šis koncertas, kaip pavadinimas skelbė, buvo skirtas rugiui: želmuo, augimas, nukirtimas, sumalimas ir, pagaliau — duonelė. Prologe sugrįžtama į senovės apeigas; kriviai, ožiukai, avinėliai — aukos dievams. Labai daug butaforijos: rugių pėdos, gubos, ratai, Užgavėnių kaukės ir t.t. Idomus, mums neįprastas ir nematytas, bet įspūdingas šokių siūlavimas. Toks teatralizuo-

tas kocertas buvo naujiena išeiviams. Tačiau publika paliko daug stipresnį įspūdį Ansamblių vakaras. Ir vėl viskas baigėsi nuostabiomis ugnies salvėmis. Žiūrovai, ypač jaunesni, dar ilgai šoko, dainavo, draugavo, mezgė naujas pažintis Žalgirio stadiono aikštėje.

Parade žygiavo tūkstančiai

Liepos 6 d. prasidėjęs paradas, nuo Arkikatedros iki Vingio parko vinguriavo per Gedimino prospektą. Čia žygiavo dainininkai ir šokėjai iš tolimiausių Lietuvos pakraščių, Sibiro, Ukrainos, Lenkijos, Latvijos, Estijos, Vokietijos, JAV ir kitų kraštų. Kokių čia buvo spalvingų uniformų, gražiausių tautinių drabužių, dūdų orkestrų, net jaunų strikinėjančių mergaičių, kaip Amerikoje. Čikagos parada niekad nenuteikė taip jausmingai ir stipriai, kaip čia. Keliolika dūdų orkestrų gromdami šaligatviuose, palaikė toki stiprų entuziazmą tarp žygiuojančių ir žiūrovų, kad toji gera nuotaika išsiliejo plojimais, gėlių įteikimais, karštais sveikinimais. Būrių būriai žygiavo su plakatais, skelbdami, iš kur jie atvyko.

II Pasaulio lietuvių dainų šventė

Tai turėjo būti kulminacinis renginys. Tačiau dangus nebuvo gailėstingas. Nors Lietuvos senovės dievaitis Perkūnas negrūmojo, bet lietutis nepasigailėjo 10,000 šventėje susibūrusių dainininkų. Vos prezidentui Valdui Adamkui atidarius šventę ir sugiedojus himną, atsivėrė dangus — praplūpo lietus.

Programa tęsėsi tik... 4 valandas, atrodė, kad užtruks ir penkias. „Bailiams“ pabėgus prie televizijos, jiems tai atrodė per ilgai. Atskiri dirigentai dirigavo atskiroms dainoms, po to — ilgi pasikalbėjimai su jais ir taip be galo. Tačiau summa summarum — pakili nuotaika, draugystės, pažintys — visiems paliko neišdildomą įspūdį.

Pagaliam ir dangus susigėdo dėl savo rūstybės ir pasigailėjo pasiryžėlių atvykėlių, pasipuošdamas įvairiaspalve vaivorykste, kuri atrodė daug skaistesnė ir ryškesnė, nei Havajuose, kur ji — beveik nuolatinė viešnia. Ir neprietaisingieji tai palaikė geru ženklu — laimės simboliu. Kai kuriems piršosi mintis, jog pats dangus parodė lietuviams skaidresnį, spalvingesnį kelią į ateitį. Prisiminkime ir mūsų tautos tauraus kultūros veikėjo Vinco Krėvės-Mickevičiaus pasakymą: „Kas neabejoja ir narsiai žengia, kur eiti, tam nėra baisaus kelio“.

TARP MŪSŲ KALBANT

NEVIENODI PAPROČIAI

Artėja diena, kuri šiame krašte vadinama Halloween. Tai daugiau ar mažiau su Vėlinėmis sutampanti diena. Tačiau vienos ir kitos dienos papročiai yra nepaprastai skirtingi. Pavyzdžiui, Amerikoje randamas didžiulis pasirinkimas Halloween sveikinimo kortelių. Na, kaip sau norite, tačiau aš jokiū būdu nedrįščiau bičiuliui, arba net priešui, pasiūsti kortelę ir jam palinkėti „Happy Halloween“. Atvirai kalbant, ir aš pats nenorėčiau gauti tokio pasveikinimo. Tiesą pasakius, aš vis dar nesugebu priprasti ir pagaliau suprasti visų šiame krašte įsigalėjusių papročių.

Daugeliui Amerikos gyvenotojų, ypač vaikams ir paaugliams, Halloween yra viena svarbiausių metų švenčių. Aišku, ji yra tapusi ir pasipelnymo šaltiniu. Gerokai iš anksto parduotuvių lentynos ir vitrinės pripildo kaukėmis, drabužiais ir kitokia, Halloween dienai tinkancia atributika. Taipgi čionai yra įprasta dekoruoti namų išorę. Va, netoliese mano gyvenamosios vietos vakarais mirksi elektros lemputės, apšviestas mos pievelėje riogsančius dirbtinus žmogaus skeletus ir antkapius. O sutemus, viename tų namų lange šviečia „Happy Halloween“ užrašas.

Tą dieną, vaikai ir paaugliai lanko namus ir parduotuves. Reikia pasakyti, kad tik retas atsisako praverti duris ir neprašytų svečių maišelius ar krepšelius papildyti vaisiais, saldainiais ar šiaip kuo nors, įskaitant ir vienu kitu grynu pinigėliu. Sakoma, kad kitaip ir būti negali, nes padaužos išteplos langus ir iškres kokią kitą išdaigą.

Teigiama, kad Halloween papročiai siekia 9-tąjį amžių. Skotai ir airiai tą dieną kurdavo laužus, kad išbaidytų piktaias dvasias, vykdamai į Naująjį pasaulį — Ameriką, atsivežė ir savo papročius. Nors ilgainiui daug kas pasikeitė, tačiau kai kas prigijo naujojoje vietoje.

Tikriausiai nebus suklysta pasakius, kad Amerikoje Halloween tapo savotiška pramogų diena. Tą dieną vakarais rengiami pasilinksminimai. Čikagos miesto šiaurėje veikia didžiulė parduotuvė, kurioje, sakoma, yra bent 5,000 kaukių ir 30,000 įvairiausių drabužių persirengėliams. Teigiama, kad šiemet nemažą pareikalavimą susilaukė Baltųjų rūmų šeiminingą ir Moniką vaizduojančių kaukės. Anot vieno amerikiečio, Halloween dieną galima

CLASSIFIED GUIDE

SKELBIMAI

VAIRŪS

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

Primu vyr. amžiaus žmogų gyventi prie šeimos. Turiu rekomendacijas. Tel. 708-387-9058. Skambinti po 6 val. vakaro. Galima palikti žinutę.

Ieškome protingo, tvarkingo vyro dirbti baldų sandėlyje, prižiūrėti tvarką, švarą, pakavimą ir dirbti kt. įvairius darbus. Turi turėti darbo leidimą ir suprasti angliškai. Skambinti Anelei, tel. 312-850-0595.

Nerūkantis pensininkas ieško kambario prie šeimos.
Tel. 773-472-1249.

Moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti vaikus ir padėti namų ruošoje. Vairuoja automobilį. Tel. 773-581-6906.

TRANSPAK Siuntiniai į Lietuvą.

Pinigai per 2 - 5 dienas (state licensed).

Knygos siunčiamos su didele nuolaida.

Kalėdiniai maisto siuntiniai: \$98, \$45.

Mūsų įstaiga yra laikraščio „Draugas“ pastate.

TRANSPAK, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL.

Tel. (773) 838-1050.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

773-284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravimas. Įkainavimas veltui.

Gage Pk. apylinkėje išnuojamas 2 mieg. butas. Savininkas apmoka elektrą ir dujas.
Tel. 773-776-3949.

Vyras ieško darbo. Gali slaugyti ligonius, padėti namų ruošoje ir gyventi kartu. Turi patyrimą dirbant su protiniai atsilikusiai. **Skambinti Zenonui, tel. 630-235-1356.**

Washington, D.C. lietuvių savininko „landscaping“ kompanija ieško 2 darbininkų. Pradinė alga \$6.00 į val. Vieta gyventi bus parūpinta už \$130 mėn. vienam asmeniui. Reikia turėti darbo leidimą. Kreiptis: Alex, tel. 202-244-2373.

ne tik pafantazuoti, bet ir pakvailioti. Tą dieną, užsidedus kaukę, galima pavaizduoti patinkančius ir nepatinkančius žmones.

Lietuvoje žiloje senovėje, nuėmus derlių, žmonės kapinėse apraudodavo mirusiuosius. Vėliau priėmus krikščionybę, įsigalėjo Vėlinių diena. Tiek tėvynėje, tiek ir išeivijoje, per Vėlines lietuviai puošia amžinybės iškeliavusių artimųjų kapus ir uždega žvakutes, taigi Vėlines pamini visai skirtingai.

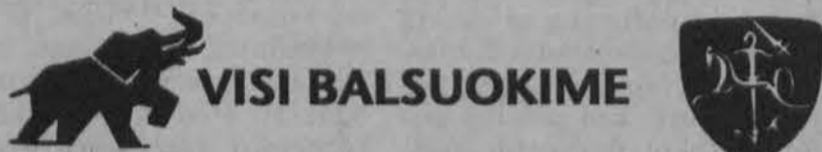
Petras Petrutis

* Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus ir jo žmona Alma pirmadienį gavo dovanų Didžiosios Britanijos princo Charles litografiją. Dovaną galerijoje „Vartai“ įteikė D. Britanijos ambasadorius Lietuvoje Christopher Robbins.

„Mes labai džiaugiamės, galėdami priimti šią dovaną, aš manau, kad tai bus graži reprezentacija mūsų bute“, sakė V. Adamkus. D. Britanijos ambasados, Britų tarybos ir „Vartų“ galerijos surengta paroda per 3 savaites aplankė daugiau nei 5,000 lankytojų.

Vėlinės Lietuvoje.

VISI BALSUOKIME

LAPKRIČIO 3 DIENĄ!

BALSUOKIME UŽ RESPUBLIKONUS

Peter G. Fitzgerald – JAV senatorius
George H. Ryan – Gubernatorius
Corrine G. Wood – Lt. Gubernatorė
Jim Ryan – Valstijos Prokuroras
Al Salvi – Valstijos Sekretorius
Chris Lauzen – Valstijos Kontrolierius
Judy Baar Topinka – Valstijos Iždininkė

Savo apylinkėse balsuokite už respublikonus kandidatus į JAV Kongresą.

Jų tarpe apygardoje (district):

6-toje – **Henry J. Hyde**
13-toje – **Judy Biggert**
20-toje – **John M. Shimkus**

Atstatykite pasitikėjimą mūsų valdžios pareigūnais!

Atstatykite garbę, asmeninę atsakomybę ir padorumą!

Paneikime melą!

Lapkričio 3 dieną visi balsuokime už respublikonus!

ILLINOIS LIETUVIŲ AMERIKIEČIŲ RESPUBLIKONŲ LYGA

A copy of our report is (or will be) available for purchase at State Board of Elections, Springfield, IL

PASKUTINĖ ŽVAKĖ

Miglė Švobaitė.

Tą vakarą aš ilgai negalėjau užmigti. Į langą tyliai barbeno lietus, ošė medžiai. Kambaryje buvo tamsu.

— Nemiegi? — išgirdau prieš ausies tylų balsą. Galvojau, kad mane šnekina mama. Pakėliau galvą, bet mama kietai miegojo savo lovoje.

Kambaryje pasidarė šviesu. Prie manęs priėjo baltai apsiirngusi moteris. Dešinėje rankoje ji laikė sidabrinę lazdelę. Aš supratau, kad mane aplankė fejta, jos švelnus rūbas lietė mano veidą. Ji kvepėjo žiedais. Ant stalo ji padėjo 7 žvakes ir tyliai pasakė:

— Jos stebuklingos. Kol degs žvakė, pildysis visi tavo norai.

Taip pasakiusi, geroji fejta išnyko. Aš kietai užmigau.

— Iš kur tos žvakės? — ryta pažadino mamos balsas.

— Mes jas turime sudeginti, mamytė, — ir paprasčiau degtukų. Uždegėme pirmąją žvakę. Mintyse aš minėjau Arminą, Darių, Justą, Nastę, Andrių, Renaldą ir save. Aš norėjau, kad mes būtume visiškai sveiki.

Žvakė degė ilgai. Mama išėjo praustis. Sugrįžusi ji susuko:

— Miglė, stebuklas! Visi mūsų skyriaus vaikai pasveiko. Arminas atėjo tau pasakyti „labas rytas“.

Aš atsigiežiau — prie durų stovėjo lieknas gražus berni-

kas. Jis šypsojosi.

Tuoj pat į kambarį įsiveržė linksmuolė Nastė, atėjo Darius, Renaldas.

— Miglė, žiūrėk, aš vaikštau, — koridoriuje išgirdau linksma Andriuko balsą. Tuoj pat jis pasirodė mūsų kambaryje. Mūsų visų mamos verkė iš džiaugsmo. Mes gi visi susėdom prie stalo, ant kurio gulėjo šešios žvakės, o norų buvo daug. Visų pirma reikėjo pagydyti dar tris šimtus „Saulutės“, vaikų. Mes nusprendėme padaryti gydytoją Tertelį stebuklingu ir uždegėme antrąją žvakę. Kol ji degs, daktaras taps nepaprastu. Nuo šiol jo prisilietimas išgydys bet kokią vaiko negalią. Liko penkios žvakės.

— Paverskim „Saulutės“ sanatoriją Disneyland, — pasiūlė Nastė.

Visi sušuko „Valio“, ir mes uždegėme žvakę. Kas darėsi už langą! Virto pušys, tiesėsi geležinkeliai, jais važiavo linksmi traukinukai, sukosi spalvingos karuselės, vaikščiojo juokingi žmogučiai ir Mikiai.

Liko keturios žvakės.

— Vietoje mokyklų tegul būna pramogų salės, — pasiūlė Andrius. Uždegėm žvakę. Visose Lietuvos mokyklose suskambėjo „Sel“, „XXL“, Gyčio Paškevičiaus, „Dinamikos“, „Fanki“ ir savo sukurtą muziką. Buvo linksma ir gera. Diskotekas vedė šaunūs Vaidas, nereikėjo mokytis.

— Bet mes nemokėsime skaityti, — pasakė Arminas.

Mes turėjome dar tris žvakes. Uždegėme vieną žvakę ir pareiškėme savo norą, kad vaikai, be mokyklų, nesimokydami, žinotų ir mokėtų viską. O, kokie protingi mes staiga pasidarėme! Liko dvi žvakės.

— Mes pamiršome savo tėvelius, — pasakė Darius. — Padarykime taip, kad jie visą laiką būtų sveiki, jauni ir linksmi. Uždegėme šeštąją žvakę. Aš pažūrėjau į mūsų mamas. Jos keitėsi akyse. Mano mama buvo tokia pat graži, kaip savo vestuvinėje nuotraukoje. Andriuko mama

nesiskundė, kad ją kankina tas baisusis diabetas. Nastės mamai pagijo širdis, Dariaus tėtis pasidarė jaunas, lieknas ir gražus. Justo tėtis užtraukė linksmą dainą. Liko viena vienintelė žvakė. Renaldas sėdėjo tylus ir liūdnas.

— Argi tu nieko nenori? — paklausiau aš.

— Noriu, — tyliai pasakė Renaldas, — noriu savo mamytės ir savo tėvelio. Visi nusprendėme, kad tai tikrai svarbu ir uždegėme paskutinę žvakę. Į kambarį įėjo graži moteris ir paėmė Renaldą ant rankų. Žvakė dar degė. Renal-

das atsigrėžė ir šuktelėjo: — Noriu, kad visi vaikai turėtų savo tikras mamytės ir tėvelius.

Žvakė paskutinį kartą ryškiai suliepsnojo ir tyliai užgeso.

— Ačiū tau, geroji fejta, — sušnibždėjau.

Kambaryje kvepėjo vašku.

Miglė

Šio kūrnelio autorė yra Miglė Švobaitė, kuri šiuo metu gyvena „Seklyčioje“ (Chicago, IL). Ji atvažiavo operuoti, ir jau pati pirmoji operacija jai buvo padaryta. Pačią pirmą ją turėjo. Nors Miglei 15 metų, bet ji dar nevaikšto viena.

GANVYTAS-VYGANTAS

Žinojome, kad Vytautas Vygantas serga, buvo operuotas, kad paskutiniu metu jo sveikata labai pablogėjo. Tai žinios, kurios paprastai pažadina kiekvieno bejėgiškumą, proto ar jėgų neturėjimą kaip nors padėti. Kasdienybės laikas teka sau iki suskamba telefonas, kad bičiuliui jau nebėra. Vygantas mirties dieną mano telefonas suskambėjo spalio 13 d. vakare. Amžiną atilį jam — netekome didelės asmenybės.

Sužinojome apie pažįstamą asmenį mirtį, beveik visada pagalvoju, kada paskutinį kartą jį mačiau? Dažnai seka ir antras klausimas: kada, kaip, kur mes susipažinome? Ir kaip filme, pradeda riedėti bičiulystės akimirksniai. Manoji vaizduotė čia išjungė ne nuo paskutinio susitikimo, bet pačio pirmojo metu.

Kai didoka mūsų lietuvių studentų grupė 1953 metų rudenį nuvykome studijų tęsti į Illinois Universiteto centrą Urbano miestelyje, Vygantas su keliais kitais lietuviais ten jau studijavo. Kur tai gatvėje susipažinome. Keista, kad atmintyje išliko susitikimo miuzanscena: prie mūsų prisijungė Julius Šmulkštys ir Vygantas jam padavė sulankstytą „Literatūros lankų“ numerį.

„Anų laikų“ Vygantą apibūdinau taip: buvo už mane aukštesnis;ėjo ir kalbėdavo truputį atgal atmetęs galvą; beveik visur, visada skubėdavo; nesipuošė; ir — beveik kaip šikšnosparnis — įskridavo į mūsų susibūrimus ir iš jų dingdavo. Nesifotografavo. Peržiūrėjęs visas savo Urbano laikų nuotraukas, jo nėra vienoje neradau. Su mumis kalbėjosi europietišku futbolu, bet pats futbolu nezaidė, net neateidavo kamuolio paspardyti ar pamėtyti. Apie futbolą, ypač tarptautines rungtynes, įdomiai rašydavo „Drauge“. Šia prasme jis buvo laikraštinis sportininkas. Gyveno ne kokiam nors bendrabutyje, bet, kaip ir kiti kai kurie studentai darydavo, nuomavosi kambarį Illinois gatvė, privačiam name. Tuo metu jis jau buvo gavęs psichologijos magistrą ir varėsi daktarato studijose.

Jis nebuvo kompanijos žmogus, bet bičiuliškas, šiek tiek savotiškas. Urbanoje mes, lie-

Vytautas P. Vygantas.

tuviai, surengdavome rimtus pobūvius ir šiaip jau paūžimus, „jazbutvakariais“ vadinamus. (Vienas organizatorių buvo Vyganto studentų kartos Mindaugas Jazbutis.) Nors, be abejo, galėjo, bet kokių nors pranešimų ar pasikaitelių susirinkimuose jis nesikaitydavo. Šoko jis keistoka: dideliais žingsniais su partnere jie tiesiog skrajodavo tango taktuose, o lėtesnių metalų vengdavo. Apskritai buvo susipratęs ir intelektualiai savimi labai pasitikintis. Pvz., sekmadienio Mišiose jis išeidavo iš Newman Hall koplyčios pamokslu metu (paaukti...) nes, kaip sykių užklaustas paaiškino, kun. Duncan (ar Dunkin) pamokslai nebuvę studentams reikiamo lygio...

Tuometinės Lietuvių studentų sąjungos gyvenimas jau žydėjo ir 1953-1954 metų begyje, syki per mėnesį, „Drauge“ pradėjo rodytis „Ake deminių prosvaisčių“ skyrelis, Ganvyto slapyvardžiu pasirašytas. Jis būdavo įdomiai paraštas, su daugeliu pavardžių ir tik vieno ar kelių sakinių studentiškos veiklos apibūdinimu. Mano manymu, Ganvyto slapyvardis Vygantui labai tiko: lyg vejamas ar ką besivydamas, jis visur skubėjo. 1954 pavasarį Studentų sąjungos rinkimus, laimėjo ateitininkas srašas, kuriame Vygantas daug reiškė.

Šiek tiek nustebeu, kai 1954 vasarą mane Čikagoje atlankė Vygantas, pakvietė vadovauti Studentų sąjungos užsienio skyriui ir leisti informacinį biuletinį, kuris tą rudenį „Lituanus“ vardu pasirodė. At-

sivėrė labai įdomūs, studentiški — visuomeninių pastangų laikai. Pirmąją redakciją sudarė A. Dundzila, K. Mikėnas, A. Pabartius, D. Valančiūtė (Polikaitienė) ir Vygantas. Brooklyne pranciškonų spaustuvėje tą mūsų 12 psl. leidinuką labai skoningai apipavidalindavo J. Baužinskas (Baužys). Kai su pirmuoju numeriu per Padėkos dieną pasirodėme metiniame Studentų sąjungos suvažiavime, net „opozicijoje“, tuo metu buvęs R. Miezėlis mus pagyrė: anksčiau studentų valdybos apie biuletinį kalbėjo, bet nieko nepadarė; leidinys geras ir gražiai atrodo... Be Vyganto 1954 rudenį „Lituanus“ nebūtų pasirodęs, tai jo asmeninis nuopelnas. Vygantas įvairiose „Lituanus“ redakcijos pareigose darbuosė iki 1963 rudens.

Bene paskutinis iš Urbano dienų mano akyse išlikęs Vyganto vaizdas yra šimtaprocentiniai jam charakteringas: 1955 pavasarį pamatiau jį gatvė skubantį, su atversta knyga rankoje. Tą popietę jis turėjo stoti prieš doktoranto egzaminų komisiją.

Kai, baigęs universitetą, iškūriau Los Angeles, Vygantas retkarčiais atsilankydavo. Tuo metu jis jau dirbo pramoninės psichologijos srityje American Airlines bendrovėje. Įdomu, kad darbą įmonėje jis pats susikūrė, įpiršdamas pramoninės psichologijos metodus tarnautojų antrankai. Čia blizga ir kita Vyganto talento pusė: savo darbovietei jis pasirinko oro susisiekimo firmą, kad galėtų nemokamai visur skraidyti ir tuo būdu efektingai dalyvauti mūsų visuomeninėje, ypač ateitininkijos, veikloje.

Apskritai tokių, kaip Vygantas, mūsų visuomenė išgudro mažai. Kiek žinau, niekas kitas iš lietuvių nėra pirmininkavęs pasaulinei Pax Romana organizacijai. O Vygantas jai pirmininkavo net kelias kadencijas. Kai Lietuva buvo okupuota, kai Lietuvos teisinė padėtis mums labai nemaloniai skendo tarptautinėje jūroje, Vyganto reikšmė Pax Romana vadovybėje buvo svarbi tiek katalikiškoje, tiek Lietuvos politinėje plotmėje. Vygantas buvo apdovanotas net popiežiaus ordinu. Tai irgi neiškilus pasiekimas, tačiau net katalikiškose iškilmėse Washington šventovėje nemačiau Vyganto jį dėvint.

Sykių jis užsiminė, kad jaučia atsakomybę savajai profesijai — jis turėtų ką nors jai duoti. Kiek žinau, knygų jis neparašė, mokslinių straipsnių neprispausdino. Jis buvo veiksmas ir žodžio, bet ne rašto žmogus. Tai turbūt atitiko jo asmenybės užsiąžavimui praktiškiems tikslams. Juk futbolą jis nezaidė, bet apie futbolą talentingai rašydavo. Profesijoje jo didysis žaidimas vyko amerikiečių pramonės ir lietuvių jaunimo aikštėje — tačiau apie tai jis nerašė, mokslinių darbų nepaliko. Manau, neturėjo tam laiko, gal

A.†A.
Dr. GERHARD SOLDMANN
mirus, dukrą RAMUNĘ DIČIENĘ, jos šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.
*Vanda ir Antanas Brazdžiūnai
Dr. Jorge ir Sofija Galante
Tomas ir dr. Dana Andrasek*

A.†A.
Dr. VYTAUTUI VYGANTUI
jo žmoną MARĄ, dukteris MONIKĄ ir KRISTINĄ, brolių MINDAUGĄ ir kitus jo artimuosius labai užjaučiame.
Irena ir Jonas Pabediūskai

A.†A.
Dr. VYTAUTUI VYGANTUI
mirus, žmonai, dukroms, broliui ir artimiesiems giliai užuojautą reiškia ir kartu liūdi
Zenonas Milunas

A.†A.
Miškininkui ADOLFUI ANDRAŠUNIUI
Lietuvoje mirus, jo brolių vet. dr. BRUNO ANDRAŠUNĄ ir jo žmoną POLĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.
*Teodora Lapinskienė
Laima Boese
Linas Lapinskas su šeimomis*

PADEKA
A.†A.
MYKOLAS JAGUTIS
Mirė 1998 m. rugsėjo mėn. 6 d., Daytona Beach, FL. Draugams ir pažįstamams lankiusiems jį ligoninėje ir laidotuvių namuose, aukojusiems Mažosios Lietuvos Fondui, Klaipėdos universitetui, „Saulutei“ ir šv. Mišioms, atsiuntusiems man užuojautos korteles, bei telefonu ir žodžiu mane užjautusiems, „Sietyno“ chorui už giesmes laidotuvių namuose — mano nuoširdi padėka.
Žmona Amalia Jagutienė

nematė reikalo, nes išveivijos jaunimas irgi sparčiai keitėsi. Ir taip priartėjau prie paskutinio susitikimo. Tai buvo štempimo kupinas Lietuvos laisvinimosi laikais Washington. Vygantas jau buvo iškentęs stulbų operaciją, daug lėtesnis, ramstėsi lazdele, ūgiu net keliais coliais žemesnis... Bičiuliškai persimetėme žodžius. Buvo aišku, kad jo fizinis pajėgumas smarkiai apkarpytas.

Apie Vygantą, be abejo, dar skaitysiame — juk jis turėjo šeimą, rūpinosi artimaisiais, daug davė katalikiškajai visuomenei, ateitininkijai. Čia tesuminėsiu vieną man asmeniškai įstrigusį Vyganto

bruožą. Štai sutinki niekad nematytą žmogų: kai paaiškėja, kad abu pažįstame Vygantą, beveik iškart tūpame draugais... Tai Vytauto Vyganto asmenybės įtaka tiek man, tiek mano nepažįstamajam. Tai didelė, anuomet Urbanoje užsimezgusio, bičiuliškumo dovana.

Antanas Dundzila
* Lietuvoje penktadienį akredituotas naujas Italijos gynybos atašė pulkininkas Sergio Cavanna. 49 metų karininkas tapo trečiuoju Italijos kariniu atstovu, ir, kaip jo pirmtakas, reziduoją Stokholme. Savo karinius atstovus Lietuvoje yra paskyrusios 26 valstybės.

CASTLE HONDA
FINAL '98
CLOSEOUT!

NEW '98 CIVIC DX 3-DR.
BUY FOR: \$11,151

NEW '98 CIVIC DX CPE.
BUY FOR: \$11,479

NEW '98 CIVIC DX 4 DR.
BUY FOR: \$11,723

\$119 per month
36 mo. lease
\$2,214 due at lease signing

NEW '98 ACCORD LX 4 DR.
BUY FOR: \$17,499

\$169 per month
36 mo. lease
\$2,214 due at lease signing

NEW '99 ACCORD LX 4-DR.
BUY FOR: \$17,499

\$17499

Ask for Richard Zizys

'98 Honda Civic EX	\$12,995
'98 Plymouth Voyager	\$10,995
'98 Pontiac Trans Sport	\$9,995
'98 Nissan Altima GXE	\$10,995
'98 Honda Civic DX	\$8,995
'98 Oldsmobile Clera	\$6,995
'98 Ford Explorer	\$19,995
'98 Toyota Camry LE	\$19,995
'98 Toyota Corolla 4-Dr.	\$15,995
'98 Honda Accord LX 4 Dr.	\$18,995
'98 Ford Explorer 4x4 XLT	\$19,995
'98 Cadillac Eldorado	\$15,995
'92 Toyota Passo	\$4,995
'92 Chrysler LeBaron Convert.	\$4,995
'91 Toyota Camry LE	\$3,995
'91 Chevy Camaro 238	\$3,995
'90 Geo Tracker Convert.	\$3,495
'90 Honda Accord	\$2,995

USED CARS AROUND THE CORNER AT 8833 WAUKEGAN RD.

CASTLE HONDA
MORTON GROVE
6900 W. Dempster
(947) 965-7070

BALTJA EXPRESS CO LTD
PREZ. VIDMANTAS RAPŠYS

KALĖDINIAI SIUNTINIAI | LIETUVA

SU PRISTATYMU | NAMUS BE MUITO
NEMAŽAS IR VERTINGAS AMERIKIETIŠKO MAISTO SIUNTINYS TIK \$47.00
VISA TAI PER BALTJA EXPRESS - VIENINTELĖ KOMPIANIĄ LAIKU PRISTATANČIA ŠVENTINIUS SIUNTINIUS
KALĖDINIAI SIUNTINIAI TURI BŪTI PRISTATYTI IKI LAPKRIČIO 10 D.
ATVEŽKITE ARBA ATSIUSKITE UPS
72 69 S.HARLEM AVE ,BRIDGEVIEW ,IL 60455
TEL: 1-800-SPARNAI / 1-800-772-7624
1554 CARMEN DRIVE ,ELK GROVE VILLAGE ,IL 60007
TEL: 1-800-AMBER XP / 1-800-262-3797

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Mary Anna Gercius, Palos Hills, IL, ne tik užsisakė „Draugą“, pasinaudojusi dabar skelbiamu papiginiu (naujiems skaitytojams tik 60 dol. metams), bet išgijo knygų ir kasečių už nemažą pinigų sumą. Malonu ją turėti savo skaitytojų tarpe! Mary Anna Gercius priklauso Amerikos Lietuvių Romos Katalikų moterų sąjungai, yra 112 Lietuvos Vydžių kuopos narė. Nors jai lietuviškai skaityti nelengva, bet „Draugą“ žada nuosirdžiai skaityti. Primenime ir kitiems skaitytojams, kad dar galima dienraštį užsisakyti už 60 dol. metams. Šis papiginimas įmanomas su Lietuvių fondo parama ir JAV LB Kultūros tarybos talka.

A.a. Vytautas P. Vygnatas didelę dalį savo visuomeninės veiklos kreipė į katalikiško jaunimo auklėjimą. Šis jaunimas kviečiamas dalyvauti Ateities savaitgalio ruošimoje Vytauto Vygnato prisiminimo valandėlėje lapkričio 1 d., sekmadienį, 1 val. p.p., Ateitininkų namuose. V. Vygnato šeima nuosirdžiai dėkinga, paaukojusiems V. Vygnato fondui, kuris bus skirtas lietuviško katalikiško jaunimo ugdymui. Norintys prisidėti prie šio fondo, prašomi savo aukas siųsti: Ateitis Foundation-Relief Organization/P.V.V. fondas, c/o M. Vygnantaitė, 1430 N. Harlem, #D, River Forest, IL 60305. Mokesčių nurašymo numeris: 36-3049403.

Lietuvių operos pokylis bus lapkričio 14 d., šeštadienį, Jaunimo centre. Nors dar iki pokylio yra nemažai laiko, bet vietas rezervuoti jau galima, skambinant Jurgiui Vidžiūnui tel. 773-767-5609. Valdyba prašo paskubėti ir gražinti laimėjimo bilietų šakneles. Laimingieji bilietai bus traukiami pokylyje.

LKVS „Ramovės“ centro valdybos pirmininkas E. Vengiankas prašo priminti, kad Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus pagerbimui Willowbrook salėje spalio 18 d. surengto iškilmingo pobūvio metu prez. Adamkui buvo įteiktas ne tik Šaulių Žvaigždės ordinas, bet ir Lietuvių karių veteranų sąjungos „Ramovė“ Garbės nario žymu, kurį prezidentui prisegė LKVS „Ramovė“ centro valdybos pirm. E. Vengiankas.

Prezidento Adamkaus komiteto nariai Alė Razmienė ir dr. Leonidas Ragas, dalyvavę Aukojimo procesijoje šv. Mišių metu šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje spalio 18 d. Duoną ir vyną priima kun. Rimas Gudelis. Šv. Mišiose dalyvavo ir Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, Alma Adamkienė bei daugybė mūsų tautiečių iš Marquette Parko apylinkės ir iš daug toliau. Nuotr. Jono Tamulaičio

Šatrijiečiai, ateitininkai, dainaviečiai, solistai, muzikai, rašytojai, poetai ir visa lietuvių visuomenė nuosirdžiai kviečiama dalyvauti Prudencijos Bičkienės monografijos sutiktuvėse šį penktadienį, spalio 30 d., 6:30 val. vak., Lietuvių dailės muziejaus patalpose, Lemonte. Nors Prudencijos Bičkienės ir nebėra mūsų tarpe, bet liko malonus jos prisiminimas ir balsas — tai nemarioji solistės dalis. Penktadienį girdėsime ir solistę, atliekant kai kurias arijas bei dainas.

Vėlinių iškilmės šv. Kazimiero lietuvių kapinėse vyks sekmadienį, lapkričio 1 d., 12 val. prie Steigėjų paminklo. Iškilmes praves Kapų sklypų savininkų draugija. Religinę dalį praves šių kapinių direktorius kun. Jonas Kuzinskas. Trumpą žodį tars Algis Regis. Mirusieji bus pagerbti vainiko padėjimu, Vėlinių žvakės uždegimu ir visų dalyvių giedama giesmė. Iškilmes organizuoja Kapų sklypų savininkų draugija ir Bendruomenės Pasauliečių komitetas, garbės sargyboje dalyvaujant šauliams ir ramovėnams. Visi kviečiami dalyvauti šiose visuomeninėse mūsų tautos mirusių pagerbime ir po to aplankyti šiose kapinėse palaidotus draugus ir artimuosius.

Ar savo namuose turite senienų ir norėtumėte žinoti jų vertę? Atvykite į Lemonto Antique Appraisal Day, sekmadienį, lapkr. 8 d., 12:00 — 4:00 val. p.p., H & H Banquet Hall, 317 Canal St., Lemont. Už 5 dol., Frederick Dose Appraisals, Ltd. iš Highland Park įkainuos du daiktus. Tolimesnei informacijai skambinkite Gretai, Greta's Garret, tel. (630) 257 - 0021 arba Fran, Antique Parlour, (630) 257 - 0033.

Ateitininkų Šalpos fondo vakarienė, Ateitininkų namų Kaune atstatymo darbams paremti, ruošiamą šeštadienį, spalio 31 d. Ateitininkų namuose, Lemonte. Pradžia - pasizmonėjimas 5:30 v.v., o vakarienė — 6:30 v.v. Mažamečiams vaikams priežiūrą suteiks seselės Aušrelė, Laimutė ir Daiva. Apie dalyvavimą nedelsdami praneškite Vidai Maleiškienei, tel. 630-257-8087. Visi kviečiami.

Juozas Mikulis, Westchester, IL, Draugo fondo garbės narys, metinio suvažiavimo metu įteikė 200 dol. Jo Draugo fondui paaukota suma jau sudaro 2,000 dol. Už gausią paramą labai dėkojame.

Viktorija Karaitienė, Union Pier, MI, Draugo fondo garbės narė, rudens vajuos proga, prie anksčiau paaukotų 1,105 dol., pridėjo dar 200 dol. Už paramą Draugo fondui nuosirdžiai dėkojame.

Petras ir Jadvyga Klioriai, Euclid, OH, Draugo fondo garbės nariai, rudens vajuos proga, prie anksčiau atsiųstų 1,050 dol., atsiuntė dar 3,000 dol., linkėdami, „kad su trumpėtu kelias į milijoninį Draugo fondą“. Už tokią gausią paramą nuosirdžiai dėkojame ir džiaugiamės, kad Petras ir Jadvyga Klioriai yra DF antrojo laipsnio garbės nariai. Jei jų pavyzdžiu pasektų, ir kiti „Draugo“ skaitytojai, kelias į milijoninį Draugo fondą gerokai sutrumpėtų.

Dr. Petras Vytenis ir Daiva Kisieliai, Downers Grove, IL, įvertindami sėkmingą Draugo fondo finansų tvarkymą, Draugo fondui atsiuntė 1,000 dol. ir tapo garbės nariais. Sveikiname naujus garbės narius, dėkodami už paramą ir įvertinimą, siekiant milijoninio Draugo fondo kapitalo.

Norime priminti, kad lapkričio 8 dieną Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, yra ruošiami Lemonto LB metiniai pietūs. Jie bus tuoj pat po Mišių didžiojoje salėje. Bus skanus maistas, pagamintas A. Šoliūnienės, pasigardžiusime šeiminių namuose keptais pyragais, pabendrausime. Veiks laimėjimai, kurių bilietai jau buvo išsiuntinėti, tad tik prašome gražinti jų šakneles.

Laima Šalčiuvienė darys pranešimą svarstybose „Ateitininkų atskaitomybė praeičiai ir atsakomybė ateičiai“ Ateities savaitgalyje. Smulki Ateities savaitgalio programa yra skelbime šeštadienio, spalio 24 d. „Drauge“.

Kai balsuosite antradienį, lapkr. 3 d., atkreipkite dėmesį ar jūsų apylinkėje yra paduodamas referendumas uždrausti alkoholio pardavimą. Tai būna taikoma specifinei įstaigai arba visam rajonui. Čikagos mero būstinė praneša, kad bent 18 tokių referendumų bus paduodami kitą savaitę.

Už žuvusius, ginant Lietuvos laisvę, ir Čikagos skyriaus mirusius ramovėnus bus aukojamos šv. Mišios lapkričio 2 d., pirmadienį, 5 val. vak., t. jėzuitų koplyčioje. Kviečiami ramovėnai, birutininkės, šauliai, šaulės ir visuomenė paldose dalyvauti. Bus apsauga mašinoms.

Lietuvių fondo metinis pokylis ruošiamas lapkričio 7 d. Pasaulio lietuvių centre. Pasisvečiavimas 6:30 val. vak., o vakarienė 7:30. Šokiams gros Roberto Raudžio vadovaujamas „Nemuno“ orkestras (vakarienis kaina — visais priedais — tik 35 dol., o studentams — 25 dol.). Vajaus metu I LF įstoje nauji nariai, arba padidinę savo įnašus, gauna vieną bilietą nemokamai už kiekvieną 100 dol. Stalus ar pavienius bilietus prašoma rezervuoti tel. 630-257-1616 kasdien, išskyrus savaitgalius, nuo 9 val. r. iki 5 val. popiet. Čekius rašyti Lithuanian Foundation, Inc. vardu ir siųsti LF raštinės adresu: 14911 127th Str., Lemont, IL 60439.

Dr. Algis Zaboras, Klaipėdos universiteto menų fakulteto profesorius, kaip jau buvo „Drauge“ rašyta, yra atvykęs į Čikagą ir darbuojasi Lituanistikos tyrimo centre, rinkdamas medžiagą apie JAV lietuvių chorinę veiklą XIX a. pab. ir XX a. pradžioje. Lietuvių operos valdyba paprašė dr. A. Zaboro, kad šis padėtų paruošti dainininkus artėjantiems rudens pokyliui. Tikėkimės, kad Dr. A. Zaboras užsiims kiek ilgiau ir padės ne tik šį pokylį paruošti, bet ir Georges Bizet operą „Carmen“ pastatyti.

Lietuvių pensininkų sąjungos Čikagoje metinis narių susirinkimas ir 25 metų veiklos paminėjimas rengiamas lapkričio 10 d., antradienį, 1 val. p.p. Vytauto Didžiojo rinktinės namuose, 2417 W. 43rd st., Čikagoje. Visi nariai prašomi dalyvauti. Galėsite sumokėti nario mokesį, išklausti perorganizavimo valdybos pranešimų, kažką nartinti, pasisvečiuoti, pasivaišinti.

Naujai sudaryta Freida A. Altar stipendija skiria 500 dol. Illinois valstijos lietuvių kilmės studentui/ei studijuojant muziką, meną, rašybą, 1998-1999 mokslo metais. Freida A. Altar labai mylėjo meną ir muziką ir stipendija įsteigta jos prisiminimui. Stipendija bus skiriama, atsižvelgus į studento/ės finansinį stovį, taip pat reikalaujamas akademinis vidurkis bent 2.0 iš 4.0 taškų. Tolimesnei informacijai kreipkitės: Freida A. Altar Scholarship, c/o 7115 W. 91st Street, Bridgeview, IL 60455-2048. Prašom pridėti sau adresuotą voką su pašto ženklų, kitaip nebus kreipiama dėmesys į jūsų pasiteiravimą. Užpildytos stipendijai anketos ir visa reikalinga informacija turi būti sugrąžinta iki š.m. gruodžio 29 d. Stipendija bus paskirta 1999 m., vasario 2 d.

Jau 85-erius metus Lietuvos Vyčiai stengiasi, kad išlaikytų savo protėvių kalbą, papročius ir lietuvišką kultūrą Amerikoje. Jie kviečia visus į Lietuvių pasaulio centro didžiojoje salėje rengiamą pobūvį, kuris įvyks lapkričio 1 d., 12 val. Įėjimas nemokamas. Pietus ir gėrimus galėsime nusipirkti už prieinamą kainą. Dalyvaus Lietuvos Vyčių choras ir šokėjai. Pralieskite popietę su Lietuvos Vyčiais ir pajuskite jų draugiškumą!

PJŪTIES ŠVENTĖ TĒVIŠKĖS PARAPIJOJE

Kaip praeitais dešimtmečiais iš eilės, Tėviškės parapija vis dar puoselėdama jos steigėjų į šią šalį atsivežtuosius papročius, šių metų spalio 4 d. atitinkamai suruošė Pjūties arba Dagos užbaigtuvių šventę, į kurią atvyko nemažas skaičius parapijiečių ir svečių.

Pjūties šventė gal geriausiai buvo žinoma Mažosios Lietuvos, Klaipėdos krašto lietuvių evangelikų-liuteronų tarpe. Kadangi šios parapijos steigėjai buvo didėle dalimi kilę iš Klaipėdos krašto, todėl jie savo veikla turėjo nemažą įtaką ir parapijos gyvavimui, įnešdami į ją ne tik tautinį atspalvį, bet kartu ir lietuviškai tautinį susipratimą. Tad ne nuostabu, jei visa eilė Tėviškės parapijoje pravedamų minėjimų paremta Klaipėdos krašte turėtomis tradicijomis. Vienas jų — Pjūties šventė...

Po rugpiūtės, bulvakasio, nurinkus daržuose užsilikusias paskutines daržoves, Mažosios Lietuvos ūkininkas spalio savo šeimyna spalio

Čikagos apskrities šv. Pranciškaus seselių vienuolyno rėmėjų metinio seimo dalyviai prie tėvų marijonų vienuolyno 1998 m. spalio 4 d.

mėnesio pirmąjį sekmadienį rytą į bažnyčią, kad padėkoti Dievui, visų gėrybių davėjui, už gautąjį derlių. Rudens gėlėmis išpuoštoje bažnyčioje jie su giliu įsijautimu ir dekingumu giedodavo: „Jau Viešpačiui dėkoki, Jam garbę atiduokim už Jo visas gėrybes, mums duotas iš aukštybės“.

Nors šiandieniniai Tėviškės parapijos nariai gal nebetiekia užsiima įvairiais laukų darbais, kaip jų tėvai ar protėviai, bet atvyko ir šiais metais į jų tėvų ir protėvių įsteigtą bažnyčią, kad padėkoti Viešpačiui Dievui už visus maisto produktus, kuriais jie kasdien maitinasi.

Tėviškės parapijos klebonas vysk. Hansas Dumpys pasakė šventei pritaikytą pamokslą apie duoną, kuria žmogus maitinasi. Tėviškės parapijos choras, vadovaujamas Arūno Kaminsko, atliko progai parinktus J. W. Peterson/A.B. Smith ir Josef Haydn kūrinius.

Vėliau parapijos salėje, Moterų draugijos pirmininkės Idos Jonušaitienės rūpesčiu paruoštais pietumis, po vysk. Hanso Dumpio sukalbėtos stalo maldos, galėjo gardžiuotis tiek patys parapijiečiai, tiek ir jų svečiai. Pietų gardum gal nereikėjo visai stebėtis, nes juos paruošė patyrusios šeiminiųkės — Zelta Noreikienė, Mėta Mejerienė, Elena Vieraitienė, Vanda Kasiliūnė, Marta Paulikienė, Ema Umbrazienė, nebeįskaitant pačios pirmininkės Idos Jonušaitienės, kuri ne tik pirmininkavo, bet kartu ir dirbo. Lenai Leipienei teko vėliau pasirūpinti tik lėšų surinkimu.

Nemaža steigmena visiems buvo, kai Moterų draugijos pirmininkė Ida Jonušaitienė parodė Bronės Variakojienės nuo Ramiojo vandenyno pakraščio šiai progai atsiųstus sveikinimus gražaus torto forma, skirtus ne tik draugijos narėms, bet ir visiems popietės dalyviams. Bronė Variakojienė, išsikėlusiu su vyru Viliumi Variakoku prieš kelis metus apsigyventi į Kaliforniją, buvo atsidavusi šios parapijos rėmėja nuo pat jos įsteigimo.

Valteris Bendikas

MENO MOKYKLĖLĖ

Rugšėjo mėn. PLC Lemonte pradėjusi savo veiklą, Meno mokyklėlė gražiai gyvuoja. Beveik kasdien sulaukiame naujų mokinuko. Tačiau jų dar ne per daug, galime priimti ir kiekvieną klasę; kanklių, dailės, baleto, pramoginių šokių.

Rudenį diena trumpėja, ir mes nutarėme keisti mokyklėlės darbo laiką. Pirmoji pa-

madė pradėdama 5:45 v.v. Naujus mokinius priimame prieš prasidedant pirmajai pamokėlei kiekvieną ketvirtadienį, 5:30 v.v.

Dailės skyriuje turime dvi klases; jaunesniųjų, kurie mokosi nuo 5:45 - 6:35 v.v. ir vyresniųjų — 6:35 - 7:25 v.v. Kanklių skyriuje kol kas — tik viena grupė, ir pamokėlė vyksta nuo 6:30 — 7:20 v.v. Tuo pačiu laiku vyksta pramoginių šokių pamoka, o baleto — 7:25 - 8:15 v.v.

Sulaukėme malonių siurpriuzų: trejas kankles paskolino Pranas Zapolis, padovanojęs jas Lietuvos vyčių tautinių šokių grupei. Muzikas Faustas Strolia padovanojo dvejas kankles ir skudučių. Norėčiau pakuoti jo parašytą laiškėlį man, kuris jaudina ir stiprina: „Džiaugiuosi Jūsų pastangomis ir linkiu sėkmės taip kilniam darbe — jums ir jūsų malonioms bendradarbiams. Smagu, kad ir aš galiu kiek prisidėti dovanodamas skudučius ir dvejas kankles. Jūsų Faustas Strolia“.

Turime ir problemų — niekas neišsaugojo rakto kanklių stygoms suderinti. Lietuvoje tokios kanklės negaminamos, ir raktai iš Lietuvos nepritaikomi. Tačiau tikiuosi, kad kokį nors išėitį surasime. Užsčiau koncertines kankles Lietuvoje, nes norime ne tik mokyti, bet ir visuomenei parodyti, ką išmokome, o turėdami koncertines kankles, galėsime pasirinkti platesnį repertuarą. Turiu viltį, kad kanklių skyrius, plėsis, kuriam puikiai vadovauja Daiva Kimtytė, ir ne tik trys sesutės Badaraitės bei jų draugė Rasa Milūnaitė pradžiugins mus visus savo mikliais piršteliais užgaudamos stygas. Malonusis Šlenys,

pažadėjo atgabenti skudučių komplektą iš Lietuvos, kurį parūpino mano buvusi kolegė Lietuvoje, liaudies kultūros centro darbuotoja, Genovaitė Juknevičienė. Nuosirdžiausia mano padėka jums visiems, kad išgirdote ir atsiliepėte.

Dailės skyriuje negaliu atsidžiaugti visada besišypsanti dėstytoja Daiva Karužaitė. Plačiau apie jos darbą su vaikais parašys ji pati arba kas nors kitas, kad visuomenė būtų plačiau informuota kuo mes šiandien gyvename, ko reikia, ko trūksta.

Baleto skyriuje nedaug vaikučių, bet žingsnis po žingsnio tiesiasi jų nugarytės, gražėja rankų, kojų laikysena. To gražiai moko Angelė Paulaitienė. Beveik visi tie patys vaikai, lankantys dailę, baleto, šoka ir pramoginius šokus.

Meno mokyklėlėje vaikai turi galimybę vienu atvykimu mokytis keliuose skyriuose. Tai patogiu ir tėvams, kurie, palikę vaikus mokytojų rankose, gali kažką nuveikti.

Dar tik darbo pradžia, dar daug problemų lieka neišspręstų. Žadėtas gitaros skyrius neveikia — neatsiranda mokytojo, kuris sutiktų dirbti su pradenciančiais, nenulpuodamas nuo jų devynių kailių už mokslą. Viliuosi, kad gal kas nors panorės užsiauginti gitaristų ansamblių. Gal...

Tėvai už vaikų mokslą Lemonte moka daug mažiau, negu mokėtų už pamokas, vykstančias įvairiuose miestelių poilsio centruose. Žinoma, tie centrai daugiausia išlaikomi mokesčių mokojujų pinigais. Mūsų gili viltis — parama iš Lietuvių fondo, o gal ir iš visuomenės, norinčios palaikyti Mokyklėlės veiklą.

Ligija Tautkuvienė

SKELBIMAI

• Namams pirkti paskolos duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės ir Gaudis; Irena Jansonas; Juozas Vaineikis. \$15 - Henrikas Stasas. Po \$10 - Irena Kirkus; Juozas ir Aldona Kleinaičiai; Jonas Kubilius; Vytautas ir Marija Oniunai; R. Šilbajoris. Dėkodami visiems rėmėjams, kviečiame visuomenę remti lietuvišką švietimą Maž. Lietuvoje aukas siunčiant: „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL. 60540-7011.

• Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai, per Mažosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukojo: Po \$100 - Jurgis ir Danutė Bendikai; Amalia Jagutis - a.a. Mykolo Jagučio atminimui; Kazys ir Genovaitė Trečiokai. Po \$50 - Jonas ir Ariane Bortkevičiai; Vytautas Grauzinis; Gražina Kenter; Po \$30 - Juozas Ališauskas; Rimantas ir Dalia Bitėnai; Mėta Linkus. Po \$25 - F.A. Baldauskas; Eugene A. Bartkus; Dr. Algirdas Devenis; Alfonsas Gečas; Salomėja Idzelis; Stasys Lazdinis; Viktoras Makiejus. Po

• „Gintaro“ klubas rengia kanklių balių spalio 31 d., 9 val. vakaro. Pirmasis kapeklos „Chicago Boys“, broliai klaipėdiečiai, pasirodymas Čikagoje. Įėjimas be kanklių \$2. Tel. 773-476-0400.

(sk.)